www.svoboda-news.com

РІК ЗАЛОЖЕННЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень,
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Всі листи, мані-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVI. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., Четвер 14-го марта 1918. Ч. 31. VOL. XXVI. JERSEY CITY, N. J., Thursday, March 14, 1918. No. 31.

УКРАЇНСЬКО-НІМЕЦЬКІ ВІЙСКА ПІД ОДЕСОЮ.

Доля Росії спочиває в руках всеросійського конґресу в Москві.

Президент Вілсон вислав з нагоди конґресу привіт російському народови.

Великий воздушний напад на Париж. — 100 людий убитих, богато ранених.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 13, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

УКРАЇНСЬКО-НІМЕЦЬКІ ВІЙСКА ЗБЛИЖАЮТЬ СЯ ДО ОДЕСИ.

Розігнано большевицькі банди коло Бахмача і Роздільної.

БЕРЛІН, 11. марта. — Нинішний німецький урядовий звіт подає отсі вісти зі східного терену війни:

„Коло Бахмача (140 миль на північний схід від Києва, в Чернигівщині) **і коло Роздільної** (при зелізничім шляху Жмеринка-Одеса) **розігнано ворожі банди.** На прочім фронті не зайшло нічого нового.

РОТЕРДАМ, 11. марта. — Приватна телеграма з Гамбурга доносить, **що німецькі війска находять ся всего у віддаленю 9 миль від Одеси.**

Заграничні консулі утікають з поспіхом з Одеси.

ПЕТРОГРАД, 12. марта. — **Австрійські і українські війска зближають ся до Одеси.**

Заграничні консулі і державні урядники з поспіхом опускають місто. Переполох, який недавно панував в місті, уступив; мешканці зовсім обоятно ожидають дальших подій.

Головна кватира червоних сторожий одержала вістку, що 60.000 людий зголосило ся до оборони міста.

Німецькі війска зломили сильний опір чеських війск коло Бахмача.

КОПЕНГАГЕН, 12. марта. — Німецькі війска зломили коло Бахмача „сильний опір" неприятеля, якого війска складали ся головно з чеських жовнірів, які повтікали з австрійської армії, доносять нинішні телеграми з Берліна.

Київський „савет" працював над жидівською автономією.

ПЕТРОГРАД, 7. марта. — Мировий договір підписано, але се ще не дає жадної певности, що Росія позістане в мирі з Німеччиною. Зроблено плани на зреорганізоване червоних сторожий і сі плани переволять ся в житє.

Німці тероризують населене в занятих провінціях.

Представники київського „савета" роб. і селд. депутатів розпочали були працю над жидівською автономією, коли місто було занятє німецькими війсками. **Ся праця зістала перервана, коли прийшли Німці.**

Румуни здавили працю революційних організацій в Бесарабії. Румуни тероризували недавнім Жидів. Богато проводирів жидівських організацій в Кишиневі арештовано.

Голяндія залучує спровадкувати збіже з України.

АМСТЕРДАМ, 11. марта. — Посол Трельстра, виголошуючи в парляменті промову в справі виглядів спроваджуваня збіжа з Америки, візвав правительство, щоби поробило заходи, **аби спроваджувати збіже з України.**

Міліоновий запис на українські просьвітні цілі.

АМСТЕРДАМ (Голяндія), 7. лютого. — Запис в сумі **одного міліона рублів,** який зробила була перед 60 роками на українські просьвітні цілі гр. Браніцька, котра походила з одної з найбогатших дідичівських родин на Україні, зістав виплачений тепер враз з нараженими відсотками новому українському правительству.

Сі фонди находили ся під секвестром бувшого російського правительства, яке ніколи не відносило ся прихильно до пошираня народної просьвіти.

Німці плянують канал між Чорним і Балтійським морем.

ЛОНДОН, 12. марта. — Робляча скорий поступ в розчленованю російської держави, Німеччина робить також великі приготованя до використаня своїх здобутків.

В пляні Німеччини лежить повести канал, який лучив би Чорне і Балтійське море, а який правдоподібно був би утворений ріками Дніпром і Двиною.

Вісти доносять, що того роди застережене буде зроблене зі сторони Німеччини в торговельним договорі з Росією. Німецькі банки заявили готовість достарчити конечних фондів на будову такого каналу.

В РОСІЇ:

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 13, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

ДОЛЯ РОСІЇ СПОЧИВАЄ В РУКАХ КОНҐРЕСУ.

Надіють ся, що прийде до боротьби між партією мира а дальшої війни.

КОПЕНГАГЕН, 12. марта. — **Четвертий всеросійський конгрес робітничих і салдатських „саветів" розпочинає нині в Москві свої наради і доля большевицького реґіму, буде залежати від рішень конгресу.**

Між делеґатами ріжних „саветів" (рад) витворили ся ріжні партії.

Ленин, большевицький премієр, обстає за потвердженєм мирового договору, заключеного між большевицькими делеґатами і центральними державами в Берестю Литовськім. По його стороні стануть правдоподібно делеґати петроградського і московського „савету".

Друга партія домагає ся формального відкиненя мирового договору і утвореня „червоної армії".

Трета партія є знова за тим, щоби мировий договір злегковажити, а виповісти „святу війну" проти Німеччини і Австро-Угорщини та проти „всїх прочих ворогів революції".

Яку ролю буде грати в Москві бувший міністер загр. справ, Лев Троцький, є неневне.

ПРИВІТ ПРЕЗИДЕНТА ВІЛСОНА НА ВСЕРОСІЙСЬКИЙ КОНҐРЕС У МОСКВІ.

ВАШІНҐТОН, 11. марта. — Привіт президента Вілсона російському народови, висланий на руки всеросійського конгресу „саветів", який має завтра зібрати ся, щоби потвердити або відкинути мировий договір, підписаний російськими делеґатами в Берестю Литовськім, звучить:

„Чи не маю я скористати з нагоди зібраня конґресу саветів, щоби висказати сердечну симпатію, яку відчуває нарід Злучених Держав зглядом російського народу під сю пору, коли німецька сила змагає зломити і знищити всї змаганя до свободи та на місце цілий російського народу поставити бажаня Німеччини?

„Хоч правительство Злучених Держав на нещастє не находить ся тепер в положеню дати безпосередну і успішну поміч, яку бажало би дати, я прошу запевнити російський нарід через конґрес, що воно використає кожу нагоду, щоби лише забезпечити Росії щераз цілковиту зверхність і независимість в її власних справах та цілковите привернене її великої ролї в житю Европи і новочасного сьвіта.

„Ціле серце народу Злучених Держав є злучене з російським народом в змаганях освободити ся раз на все від автократичного правительства і стати паном свого власного житя.

„Вудров Вілсон".

(Телеграма надана до американського консуля в Москві з припорученєм, щоби її передав конґресови).

ЛЬВА ТРОЦЬКОГО УСУНУВ ЛЄНІН.

Троцький був проти потвердженя мирового договору.

ЛОНДОН, 11. марта. — **Льва Троцького усунув премієр Ленін після суперечки над мировим договором з Німеччиною,** як се доносить телеграма до „Морнінґ Пост", надана в суботу в Петрограді.

Троцький стояв на становищи, що мир є вимушений силою та що жадне право не признає вимушені обітниці яко обовязуючі. Опираючи ся на тім, Троцький заявив, що обовязком Росії є дальше бороти ся, хочби прийшло ся вести війне підїздову війну, та що **не належить потверджувати німецького мирового договору.**

Знова премієр Ленін станув на становищи, що **мировий договір мусить бути потверджений** і виводив теорію, що нещасливий договір не мусить конечне принести загибіль державі, як се нераз мала ся справ з Прусами.

В Петрограді утворено два комітети.

ПЕТРОГРАД, 14. марта. — З огляду на те, що правительство народних комісарів перенесло ся до Москви, **утворено в Петрограді окремий військовий революційний комітет з Львом Троцьким яко президентом.**

Крім того покликано до житя ще другий комітет, так звану раду комісарів. Президентом сеї ради має бути Зіновієв, великий приятель Леніна.

Посольства неутральних держав позістали в Петрограді.

Большевицька партія приймає назву комуністичної.

ПЕТРОГРАД, 11. марта. — Перенесене осідку правительства до Москви вважають першим кроком в організованю оборони на всїх фронтах. Панує загальне переконане, що большевикам прийдеть ся боротись з обома, проти Німеччини і Японії.

Комітет большевицького конгресу скликаного на день 12. марта, відкинув назву „соціял-демократичної" партії, а приймив назву партії **„комуністичної".** Як доносять, большевики не хочуть мати нічого подібного зі соціял-демократичною партією в Німеччині, яка стоїть на услугах німецького правительства.

Російське правительство є готове дальше перенести столицю.

ВАШІНҐТОН, 12. марта. — **Російське революційне правительство є приготоване перенести столицю з Москви до иншого міста,** положеного дальше на схід, на случай, коли би німецькі війска підняли знова наступ проти Росії.

Нинішна телеграма, яка надійшла до департаменту загр. справ від американського консуля з Москви, доносить, що роблять ся приготованя, аби на случай потреби перенести осідок правительства до якогось иншого міста.

Клятву, кинену патріярхом Тихоном, відчитувано сеї неділї.

ПЕТРОГРАД, 11. марта. — Клятва, яку кинув на большевиків Тихон, патріярх всеї Росії і митрополит московський, була останної неділї відчитана у всїх церквах.

В Петрограді поширюють ся тифова пошесть.

У Франції.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 13, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

60 НІМЕЦЬКИХ ЛІТАКІВ БОМБАРДУВАЛО ПАРИЖ.

Богато будинків ушкоджено і підпалено.

ЛОНДОН, 12. марта. — **Німецькі літаки зробили в понеділок в ночи напад на Париж.**

Перший алярм дано о годині 9.10 вечером, що 7 відділів літаків прямує в сторону Парижа. О год. 10.15 почали літаки бомбардувати Париж. О півночи дано сиґнали, що літаки вже відлетіли.

Около 60 літаків перелетіло через боєву лінію французьку. Треба надіяти ся, що завдяки сильному огневи гармат, який через цілий час товаришив німецьким літакам значне число німецьких літаків не було всилі долетіти до Парижа.

Урядовий звіт доносить, що богато бомб впало в Парижи і на передмістю. Богато будинків ушкоджено або підпалених. Скількість жертв ще незвісна.

Поверх 100 осіб згинуло, богато ранених.

ПАРИЖ, 12. марта. — Воздушний напад з останної ночи спричинив великі шкоди в місті і на передмістях. Богато людий згинуло, богато ранених.

В самім місті було 29 осіб убитих і 50 ранених; на передмістях було 5 убитих і 29 ранених.

Крім жертв, які згинули безпосередно від вибуху бомб, 66 осіб, передвсім женщин і дітий, подусило ся в підземнім зелізничім тунелю, куди схоронили ся перед бомбами.

Секретар війни, Бейкер, скрив ся до пивниці.

ПАРИЖ, 12. марта. — Американський секретар війни, Бейкер, який вчера прибув тут з Америки, відбував якраз конференцію зі шефом американського головного штабу, ген. Бліском, коли дали ся чути сиґнали про наближаючий ся напад ворожих літаків.

Гамір, який спричинювали сиґнали і гарматний огонь проти літаків, не викликали у секретаря переполоху. Однак заряд готелю, побоюючи ся о безпеку своїх гостий, намовив їх, щоби скрили ся до пивниці, де дальше продовжали конференцію.

В Італії.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 13, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

БОМБАРДОВАНЄ МІСТА НЕАПОЛЮ.

РИМ, 11. марта. — **Нині рано ворожі літаки бомбардували місто Неаполь.** В дільниці, яку заменкують богаті аляси, впало 20 бомб. Між жертвами находить ся також 7 хорих, які лежали в шпиталі „Малих сестер".

(Неаполь є віддалений 300 миль від боєвої лінії; його віддалене від альбанського побережа, яке находить ся в руках неприятеля, виносить всего 250 миль. Неаполь є найбільше місто в Італії; воно числить 723.000 мешканців. Столиця Італії, Рим, числить всего 542.000 мешканців).

В Австро-Угорщині.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 13, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

РЕФОРМА АВСТРІЙСЬКОЇ КОНСТИТУЦІЇ.

В Австрії ухвалено 6,000,000.000 корон воєнного кредиту.

АМСТЕРДАМ, 11. марта. — В австрійській палаті панів, як се доносить телеграма з Відня, принято ухвалу в справі **тимчасового воєнного кредиту в сумі 6,000,000.000 корон** на слідуючі 4 місяці.

Підчас дебати над тим законопроєктом **премієр др. Зайдлер, вказав на конечність реформи австрійської конституції.**

У Фінляндії.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 13, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

У Фінляндії мордують дідичів і духовенство.

СТОКГОЛЬМ, 11. марта. — Відділи „червоної сторожі" в Гельзінґфорсі, довуживають ся чимраз більших насильств, як се доносять вісти з Вази (Фінляндія).

„Вони поступають свавільно, — доносить телеґрама — вибираючи жертви з поміж інтелектуальних кляс, передвсім убивають духовенство і дідичів. Всїх членів хліборобської комісії з виїмком одного замордовано.

Фінський премієр утїк до Берліна.

ЛОНДОН, 12. марта. — Телеґрама з понеділка доносить з Копенгаґен:

„Фінський премієр, Свінгфвуд, прибув до Берліна, утїкши з Гельзінґфорсу. Червона сторожа переносить свій осідок з Гельзінґфорсу до Свеаборґу, що вказує, що вона не є всилі оборонити столиці і задержати її у своїх руках".

В Німеччині.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 13, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Нова позичка Німеччини виносить 15,000,000.000 марок.

ЛОНДОН, 12. марта. — Нова німецька позичка воєнна буде виносити 15.000,000.000 марок, як се доносить телеґрама з Копенгаґен.

Дотепер німецькі позички становлять разом суму **109,000,000.000 марок** (27¼ біліона долярів).

Парлямент жадає ясного означеня становища зглядом пограничних держав.

АМСТЕРДАМ, 11. марта. — Більша часть партій в німецькім парляменті має намір зажадати ясного означеня становища зглядом пограничних держав, які давнійше входили в склад російської держави.

„Бремен Везер-Цайтунґ" доносить, що се жадане буде поставлене перед потвердженєм мирового договору з Росією.

Німеччина в страху о полонених Німців.

ЛОНДОН, 11. марта. — Нинішна телеґрама з Берна (Швайцарія) доносить, що в Німеччині панує страх, щоби Японія на случай виправи на Сибір не взяла в полон Німців, які яко полонені перебувають на східній Сибірі. Полонених Німців має находити ся у східній Сибіри около 100.000 жовнірів і 4.000 офіцирів.

На Сибіри.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 13, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Большевики в боротьбі з козаками на Сибіри.

ЛОНДОН, 11. марта. — **Большевицькі війска під командою німецьких офіцирів, яких у війську з половину, маючи до своїх услуг також піший артилерію, протиснули козацькі відділи ген. Семенова на схід вздовж сибірської зелізниці в напрямі границь Манджурії.**

В битві впали вже жертви. Ген. Семенов має намір зреформувати свій боєвий фронт вздовж зелізничого шляху і спробувати зломити контролю большевиків.

Вісти з далекого сходу доносять, що ген. Семенов наміряє розпочати таки правильну кампанію проти большевиків та старає ся віднати їх східний фронт від західного.

(Продовжене на стор. 2-гій).

"SVOBODA" (LIBERTY)

The Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 82 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

JOSEPH STETKEWICZ, Chief editor.

BOHDAN DUTKEWYCH, Managing editor.

NICHOLAS D. WELYCHKO, Assistant editor.

ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION: United States:		ПЕРЕДПЛАТА: в Зчаучених Державах:	
1 year	$2.00	на рік	$2.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
In Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25

Single copy 3 cents. Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 82 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всі мані-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висилаию замовлення належить долучити мані-ордер або чек.

Число телефону 498 Montgomery.

AMERICAN ASSOCIATION OF MEMBERSHIP LABEL FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS

З БІЖУЧОЇ ХВИЛІ.

Представники Центральної Ради в гостині в австрійськім парляменті

В кілька днів по заключеню мира між Україною і центральними державами деякі українські мирові делеґати разом зі заступником предсідателя делеґації прибули до Відня і в середу (20. лютого б. р.) прислухували ся нарадам австрійського парляменту. Сей день засіданя парляменту був дуже бурливий, а до того ще Поляки, побачивши на ґалерії делеґатів Української Центральної Ради, почали обструкцію, яка однак не довго тривала. По скінченю обструкції провідник польських соціялістів, Дашиньский, почав виголошувати українжерну промову, яку однак заглушили голоси українських і німецьких послів.

Білорусь і Польща.

Коли польський леґіон в Росії під проводом команданта Довбур-Мусьницького повстав проти большевиків і заняв Могилів на Білоруси, він рівночасно оголосив зараз, що Білорусь входить в союз із Польщею.

Інтересовані сусіди Польщі обурили ся на новий нахабний крок Поляків. Прецінь білоруські провідники не зробили формальної заяви, що хочуть союза з Польщею... Отже, на якій основі Поляки мали право проклямувати союз Білоруси з Польщею?...

До сеї справи вмішало ся німецьке правительство, яке й заявило, що ніякий союз Білоруси з Польщею не є важний, доки такого союза не схоче сама Білорусь, значить, доки представники Білоруси не зроблять про се формальної заяви.

А звісно є, що Білорусь хоче самостійности. Про сю справу білоруські представники широко інформували свого часу Українську Центральну Раду, яка й обіцяла Білорусинам свою поміч у їх боротьбі за самостійність.

Маніфест австрійських Югославян.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 13, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

35 полудневo-славянських послів в австрійськім парляменті вручили маніфест австро-угорській, німецькій, українській і московській делеґації у Берестю Литовськім, домагаючи ся радикальних реформ у внутрішніх справах Австро-Угорщини і основаня независимої і суверенної югославянської держави.

Опубліковане маніфесту було заборонене в Австро-Угорщині. Він починаєть ся сильним протестом проти відмовленя австро-угорського правительства дати дозвіл представникам гнетених національностий Австро-Угорщини брати участь у мирових переговорах, і по переглядї опресій в минувшині, маніфест говорить:

„Страшний гнет теперішної світової війни причинив ся до винищеня цьвіту нашої молоді, яка дуже часто стрічала ся в битві зі своїми братами. В тімсамім часї у нутрі монархії гірко переслідувано Югославян. Десятки тисяч родин знищено; мущин, женщин і дітий вішано „за зраду", а їх маєтки або спалено або знищено.

„Далеко більше число нашого народу упало серед диких відносин. Тисячі прогнано з рідної землі. Тисячі горожан вивезено яко підозрілих ворогів австро-угорської армії.

„По тяжких муках богато з них покінчило житє в ріжний спосіб. У кровавій боротьбі проти цивільного населеня, позбавленого всякого средства оборони, правлячі круги здобули легко побіду. Тепер, на перекір всьому, дійсний вираз волї народа вийшов на денне сьвітло і здобув собі яскравий відгомін у суспільности. Так звана „конституція", дана монархією в цїлї лекшого розвитку народів, се глум; в дійсности ся „конституція" скріпляє Німців і Мадярів у їх зорґанізованій опресії слабших народів. Ми жадаємо:

„1. Безпроволочного, загального і демократичного мира, з цїлковитим розоруженем, з міждержавними ґарантіями і запевненями вільного розвою всіх націй, великих і малих.

„2. Повного признаня і забезпеченя цїлковитого і свобідного права народів на самовизначенє, а головно в питанях, де входить довідати ся, чи вони бажають вільної держави і в якій формі вона має бути установлена.

„3. Для нашої держави ми нічого чужого не жадаємо; ми жадаємо лише, щоби наша держава складала ся з територій, заселених збитою масою нашого народу, до якого належать Серби, Хорвати і Словінці.

„4. Море, а головно Адрійське, мусить бути вільне.

„Всякий мир, який намагав би ся продовжити істнуючу ситуацію, не буде миром для народів сеї монархії.

„Такий мир був би початком боротьби о житє і смерть австрійських Славян і дальшою небезпекою для міжнародних конфліктів".

Перший виступ панни Еви Дідур на концерті в Метрополитен опері.

Минувшої неділї, дня 10. марта, на вечірнім концерті в Метрополитен опері в Ню Йорку, взяла участь панна Ева Дідур, дочка звісного оперового співака, Українця, п. Адама Дідура.

Панна Дідур числить около 20 літ. Виступ її на концерті в Метрополитен се був перший її публичний виступ. В склад програми п-ни Дідур входили дві точки, арія з опери „Жидівка" і арія з опери „Тоска". Публика, яка по береги виповнила театр Метрополитен опери, гучними оплесками нагороджувала співи п-ни Дідур, змушуючи її до відспіваня ще кількох пісень надпрограмово. П-на Дідур відспівала одну пісню анґлійську, одну італійську, а дві українські. По відспіваню першої пісні „Віють вітри, віють буйні" посипала ся сильна буря оплесків. Тоді п-на Дідур відспівала ще другу українську пісню „У сусіда хата біла". Довготриваючі оплески примусили п-ну Дідур повторити щераз обі українські пісні.

П-на Ева Дідур має сильний, повний, милозвучний ліричний сопран. Голос незвичайної теплоти і кольору. Є надія, що п-на Дідур, гідна наслідниця свого імени, в недалекій будучности займе визначне місце між оперовими артистками. Як доносять, п-на Дідур посїдає, подібно як її батько, крім голосу також великий талан артистичний.

На лици п. Дідура, який прислухував ся співови, маловало ся вдоволене а заразом гордість. Між публикою можна було завважати чимало Українців, які, довідавши ся про виступ п-ни Дідур, прибули, щоби послухати голосу дочки свого земляка.

Притім треба також завважати, що американській публиці припадають незвичайно до вподоби українські пісні. Отсе вже другий з ряду концерт в Метрополитен опері, на котрім українську пісню принято найбільше гучними оплесками. (Попередної неділї співала на концерті в Метрополитен опері українські пісні оперова артистка, пані Ельма Глюк).

Річниця революції в Росії.

Отсе якраз минає рік від хвилї, коли рознесла ся по цїлім сьвіті вістка, що в Росії відбула ся революція, що повалено старий режім та що утворено нове правительство.

На окремім засїданю думи проголошено усуненє старого правительства. Президент думи, Родзянко, подаючи се до відома, заявив:

„Вдарила година, коли має запанувати воля народу".

Вслїд за тим вислано до царя делеґацію, жадаючи його зуступленя з престола.

Урядова телеґрама, датована дня 14. марта в Петрограді, подала до відома цїлому сьвітови отсю повину:

„Нині, в третім дни революції, столиця, в якій скоро привернено спокій, опинила ся зовсїм у власти екзекутивного комітету думи і військ".

* * *

Ще перед роком істнувала велика 180-міліонова російська держава під владою царя-самодержця Николая. Ще перед роком велика російська держава було великою тюрмою, в якій стогнали десятки народів, позбавлені навіть права звати ся народом. Заледви рік минув від сеї хвилї. Наступив великий пожар. Серед згарища колишної Росії видніє ся нині лише недогарок — се Московщина. А огонь тліє дальше, та не знати, чи й з сеї ще що останеть ся.

* * *

На початках революції здавало ся, що колишна „тюрма поневолених народів" перемінить ся в „сїмю вільних народів", що колишнє недовіре народів до царської Росії уступить раз на все; та захланність і короткозорість проводирів московського народу знівечили всякі надії на дружнє пожите народів.

І ми були сьвідками, як народи, котрі ще недавно входили в склад великої російської держави, а які в дійсности становили головні підвалини її істнованя, почали віднекувати ся Москви та творити свої власні правительства, самостійні держави, независимі від Москви і Петрограду.

Недовіре народів, яке було велике за часів царського режіму, не то що не уступило, але противно — ще сильнійше скріпило ся. Народи наглядно переконали ся, що не велика ріжниця між царською а большевицькою Московщиною. Як одній так і другій хотіло ся задержати панованє і зверхність над прочими народами Росії.

* * *

Наглядним доказом, що Московщина, навіть найбільше радикальна і найбільше поступова — в словах, бо на ділї вона такою ніколи не була — ніколи не думала зречи ся свого панованя над другими народами, є її поступованє супроти українського народу.

Ми чули поступові і демократичні кличі першого революційного російського правительства за часів князя Львова, яке робило великі обітниці неросійським народам. Коли однак Україна упімнула ся о автономію, то стрінули її сейчас закиди розбиваня Росії і німецької інтриґи. А вкінци правительство заявило, що воно не має права рішати сеї справи, бо вона належить до установчих зборів.

Впало правительство князя Львова, наступило нове, поступовійше, під управою Керенського. Україна відновила своє жаданє. Відповідно на те була погроза, що баґнетами реженуть українське правительство.

Прийшов конець правительству Керенського і наступило вже дуже радикальне і поступове правительство большевиків, Леніна і Троцького. Се правительство пійшло таки війною на Україну і по нинішний день огнем і мечем ширить знищенє на українських землях.

Отсе яркий і наглядний доказ, що Московщина ніколи не думала про високі і демократичні кличі, які вона голосила. Сі кличі служили їй в першій мірі для туманеня тих народів, які вона думала опутати, та для закриття перед сьвітом своїх властивих цїлий.

* * *

Однак Московщині не довго вдавала ся штука. Народи зразуміли, до чого стремить Московщина. Нині Московщина остала ся сама, всїми опущена і безрадна. Навіть в самім осередку Московщини підняло ся пекло. Петроград, який ще недавно величав ся осїдком найбільше демократичної держави, нині стоїть пусткою.

Отсе кара за давні і нові гріхи Московщини!

Повідомленє.

ОТСИМ ПОВІДОМЛЯЄТЬ СЯ ВСІХ ІНТЕРЕСОВАНИХ, ЩО МАРТ Є ПОСЛІДНИМ МІСЯЦЕМ, В КОТРІМ ПРИНИМАЄТЬ СЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА ЗА ПОЛОВИНУ ВСТУПНОГО.

Українська Центральна Рада і російські „народні комісарі".

(„Засїа", ч. 3, з 27. січня 1918).

З надійшовших в останні часи вістий видно, що Ленїнський уряд, або як він себе називає „народні комісарі", предявив Українській Центральній Раді кілька ультиматів і врешті обявив Україні війну. Ленїнський уряд визнав, що Центральна Рада є рада буржуазна і таку раду треба розігнати, а всю владу передати раді салдатських і робітничих депутатів. Але се могли сказати люди або просто несьвідомі, або хулїгани, котрі хотять поживити ся при добрій нагоді.

Розбираючи склад Центральної Ради, ми бачимо, що членами її є 212 селянських депутатів, 123 військових і 100 робітничих; крім того 27 членів військової Ради, кілька представників професійних, промислових і ріжних громадських орґанізацій. З сього ясно видно, що Рада зовсїм не буржуазна, а цїлком демократична. Найбільше в Раді депутатів-селян, але воно так і повинно бути, бо селян на Україні більше ніж людий иншої верстви.

І от, як бачите, Центральна Рада є народний парлямент, котрий склав з себе тимчасовий уряд України, або як називають його — Генеральний Секретаріят. Усї вони взяли ся дружно до роботи і в недовгий час Україна стала Народною Републикою, котра з кождим днем кріпне і кріпне під мудрим проводом славного нашого батька, голови Ради, М. Грушевського, і голови Секретаріяту, Винниченка. Ми бачимо, що навіть союзні держави як Румунія, Франція, Італія і Анґлія визнали републику України, а французький посол висказав ся, що Франція дасть гроші на укріпленє нової держави.

Одночасно теж іде кипуча робота і на Доні. Козаки на чолї з Каледіном зорґанізували собі уряд, вигнали так званих „большевиків" і утворили в своїм краю красший лад.

Теж саме помічаєть ся і в Молдавії, Білоруси, Таврії і на Кавказі.

„Народним комісарям" Ленінови і Ко. дуже не подобалась така орґанізаційна робота, а тим паче, коли секретар внутрішних справ, п. Винниченко, виніс питанє про орґанізацію центрального російського федеративного уряду. Колиж се здійснило ся, то тоді Ленїн лишив ся-б тепленького місця яке він заняв у Петрограді.

І ото Ленїн заявив, що Рада є контрреволюційна і видав наказ передати на Україні владу Раді селянських, салдатських і робітничих депутатів, а коли Рада до сього не допустила, то „тепла компанія" обявила Україні війну.

Але чи може бути більше безглуздя, ніж те, яке виявили „народні комісарі". В той час коли на всїх фронтах їдуть братаня з Німцями, своїм же справжним братам оповіщено війну і війну кому? — таким же самим демократам, котрі теж прагнуть волї, братерства і красшої долї свому краєви Ріжниця між ними тільки в тім що Україні будують свою державу, а Москалї руйнують і руйнують до грунту.

Лучи далї до будови держави України, Центральна Рада визнала необхідним скликати Установчі Збори, які повинні відкрити ся в Києві 22. січня. На сих то Зборах, куди зїдуть ся представники від усеї України, буде вирішено, який повинен бути лад на Україні. Сї Установчі Збори ми повинні підтримувати всіми силами, а поки там буде що вирішено, тепер признавати виконучим органом Генеральний Секретаріят і йому коритись.

Громадяни! Наближаєть ся час виборів депутата до Установчих Зборів і від нас, мешкаючих в Манджурії. Звертайте-ж свою увагу на те, щоби вибрати депутата з соціялїстичним напрямком, котрий привів би нас до рівности і братерства і до бажаного на Україні соціялїстичного ладу.

Федір Тощький-Ярмоленко.

Сею дорогою подає до відома всім членам У. Н. Союза, що адреса головного предсїдателя У. Н. Союза є як слїдує:

MR. K. KYRCZIW,
68 Greene St., Jersey City, N. J.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читанє веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цїнник книжок до друкарні „Свободи".

Безголовий зьвір.

(Вінніпеський „Український Голос", ч. 9, з 27. лютого 1918).

Се, що послїдними часами дїєть ся в Росії, не дасть ся вже підвести під ніяку міру людського розуму; се похоже на систематичне безголове. Люди йдуть не вперед, але назад; не від думки до вчинку, але від вчинку до думки про тойже вчинок. Все робить ся зовсїм на осліп.

Історія большевицького правлїня — се власне історія безголовя, доведеного до крайности. Ленїн і Троцький зачинали все свою роботу не від будованя, але від нищеня всяких основ громадського ладу.

В правительстві Керенського мали репрезентантів ріжні клїси і народні партії, було отже більше контролї над всякою роботою зі сторони народу і більше відвічальности в репрезентантів власти. Однакож большевики нищать се будь-що-будь народне представництво і зводять сю власть до рук своєї одної партії.

І першого зараз дня видають війну — як казав уже хтось — цїлому сьвітови: і Німеччині, й Австрії, й аліянтам, і всім московським народам Росії, а міжним Україні і Фінляндії, а навіть всім партіям соціялїстичним московським і немосковським, словом — усім, хто в найменьшій дрібниці не годив ся з ними, або радше всім, в кого могло бути більше здорової думки ніж у них.

І се роблять вони тоді, коли війна і нелад завели вже були Росію над пропасть. Здавало ся мабуть сим людям, що на токлик їх розфантазованих, залїх голов повстане цїлий сьвіт, злучить ся з ними і вони пійдуть по цїлій Европі, Азії і Америці, все руйнуючим походом.

І почав ся сей їх похід, але не по західних краях, не по вожжій Німеччині, але по самій Росії. Власну державу заміняють на военний терен, а власні народи взято за ворогів. І попалось наново нищене того, чого не знищила трилїтня війна. А се, що війна ще не закінчена і що ворог радіє такому нелюдови, про се в них видно не було і думки. В їх горячій уяві політичні границї держав перестали істнувати давно, все зобітництво сьвіта злило ся в одну масу, по большевицьки настроєну, і лише жде слушної хвилї, щоби з ними злучити ся. Одними непокірними лишили ся тільки Українці і Фінляндці.

Поїзд врешті до того, що Україні, не хотячи зовсїм пропасти, заключають осібний мир, лишаючи большевиків і Московщину зовсїм, та й тоді ще большевики все те багателїзують. Вони закінчують війну без заключеня мира і забирають недобитки з фронту проти України. Все те робить ся якось так, начеб не було в них і думки про те, що дійсного ворога вони зовсїм не побідили і що він стоїть перед їх порогом.

Аж коли Німеччина рушила в напрямі Петрограду, забираючи тисячі московських канонів і богато всякого иншого добра, коли зайшла вже десятки миль, не стрінувши жадного російського опору, тоді доперва большевики протирають очи.

І ось послїдні вісти доносять, що большевики вже звернули ся тепер до Німеччини з жаданем мира, що вислали навіть до Берліна окремого післанця з сим жаданем. З другого знов боку йдуть заклики, щоби знищений до полїдного край орґанізував ся в могучу силу для відпертя Німців. І се все робить ся тоді, коли — як каже петербурський кореспондент — більшість населеня рада, щоби Німці чимскорше прийшли і завели хоч якийнебудь лад, на місце того крайного безладя, до якого довели большевики.

Що-ж до заключеня мира, якого большевики жадають, то Німеччина мабуть не дуже тепер спішить ся. Та коли і прийде до мирових переговорів, то сподівають ся, що Німеччина розширить свої домаганя кілька разів більше, ніж була би се зробила давнїйше.

Так представляєть ся робота большевиків на цїлім протязі їх правлїня. Брак всякої розумної думки, сліпа віра в неможливе, а за тим ціле море знищеня — отсе знамя большевицької політики.

Лютий зьвір, а ще лютійший тому, що без мозку, без голови.

Дмитро Загул.

ВЕРТАЙТЕСЬ ДО СВОГО НАРОДУ.

Ви всї, що кинули рідний поріг
Нещасним нащадкам на шкоду,
Шукайте, питайте забутих доріг,
Вертайтесь до свого народу.

Згадайте гарячі, рідні слова,
Що серце в пісних виливали,
Бо вас не врятує божиця нова,
Де вашого бога не стало!

Чужим ідеалам, чужим вівтарям
Ви голову довго хилили,
Самі зруйнували свій батьківський храм
І вашого бога лукали.

Верайте ся, вертайтесь, невірні сини,
До тихого, рідного краю!
У рідній країні діждетесь весни
І знайдете стежку до раю.

(„Засїа").

На Сибіри.

(Продовжене зі стор. 1-шої).

Козаки ген. Семенова утікають.

ХАРБІН (Манджурія), 12. марта. — Генерал Семенов, протибольшевицький провідник на Сибіри, був приневолений цофнути ся до Манджурії, уступаючи перед перевагою большевицьких військ.

Точність в стрілянню підчас боротьби вказує, що війську большевиків помагають полонені Німці.

Ген. Семенов, уступаючи, зарав зі собою убитих і ранених. Поїзд з лїкарською помочию відїхав нині з Харбіна.

Невдачу ген. Семенова спричинив брак амуниції і фондів.

Козаки зловили большевицьку делеґацію.

САН ФРАНЦІСКО, 11. марта. — Алфред Телам, американський інжинїр, який вчера прибув тут з Росії, оповідає, що недавно тому зоружені козаки напали на большевицьку делеґацію в поїздї на сибірській зелїзниці в Чіті. Большевицькі делеґати були в дорозї з Росії до Хін і везли зі собою 5 міліонів рублїв. Козаки обрабували делеґатів, а провідника убили.

Після оповідання Телама делеґація складала ся з 12 большевицьких провідників, між ними був також колишний член думи. Делеґати їхали в опечатаним возї. Козаки забрали делеґатів з воза, а коли відтак назад повернули, заявили, що папери і гроші делеґації зістали сконфісковані, що провідник розстріляний та що такасама доля чекає й прочих делеґатів, скоро лише козаки одержать про них відповідні інформації.

Червоні сторожі перейшли границю Персії.

ВАШІНҐТОН, 11. марта. — Департамент заґр. справ одержав вістку з Тегерану, столиці Персії, що малі відділи російської червоної сторожі перейшли границю Персії. Сї відділи, як доносить телеґрама, не числять більше ніж 400 людий; вони мають намір розпочати наступ на Тегеран.

Ген. Алексїєв на чолї козаків проти большевиків.

На полудни ген. Алексїєв, бувший головний командант російських військ і один з найспосібнїйших генералів в російській армії, **приготовляєть ся до наступу проти петроградського правительства.** Він стоїть на чолї армії, зложеної з козаків, якої ряди побільшають жовніри, невдоволені з політики большевиків, і тисячі офіцирів. Богато з офіцирів вступає яко простї жовніри, щоби лише помогти повалити режім Леніна.

Залоги з російських кораблїв на Балтійськім мори повтікали.

ЛОНДОН, 12. марта. — Петроградський кореспондент доносить до „Таймса", що залоги з російських кораблїв, які находили ся в Ґельзінґфорсї, повтікали. На кождім кораблї остала ся лише варта. Дредноти мають небаром відплисти до Кронштадту. Всї движимі річи, які находили ся на російських кораблях, „Аврора" і „Діяна", які стояли на якорах на ріцї Неві, моряки забрали.

Туреччина признасть независимі правительства на Кавказї.

АМСТЕРДАМ, 8. марта. — Енвер Паша, промовляючи в турецькім парляменті, сказав, що супроти заяви большевиків, що самовизначенє є правом всїх народів, турецьке правительство признасть автономічні правительства, які вже зістали утворені на Кавказї, і инші правительства в сусїдстві Туреччини та дадуть їм поміч, коли сього буде заходити потреба.

Запір є великою небезпекою.

яке потягає за собою ВСЯКІ НЕДУГИ і ПРИКРІ ТЕРПІНЯ: запалене слізної кишки, забрукна утроба, нестравність, брак апетиту, запорот і біль голови, зігнилий запах з рота, нечиста кров, виходи скірні як чирики, пруці і т. п. Безсонність, нервовість, знеохота до житя. Сьвітової слави КАЛЬВАРІЙСЬКЕ Вино Лічниче лічить запір а зарівно устраює всілякі недомагання, які викликує ЗАПІР. НЕ ПИЙ гірної соли, не уживай пігулок прочищаючих, не лай так звиних „ГІРНИХ ВИН", бо викликують СТРАШНІ корчі молодих, почім в короткім часі знов вертає стара біда ЗАПІР. Зізбавіть себе від тих клопотів раз НА ЗАВСЇГДИ. Купіть що НИНІ КАЛЬВАРІЙСЬКЕ Вино Лічниче а побачите як воно добре діяє.

КАЛЬВАРІЙСЬКЕ ВИНО Лічниче у зільнить Вас від ЗАПОРУ, додасть Вам здоровля, сил і кріпкости. Знова станеш веселий, охочий до праці і забави. — ПАМЯТАЙТЕ, що ми звертаємо гроші, хто докаже, що КАЛЬВАРІЙСЬКЕ Вино Лічниче не є таке як описуємо. КАЛЬВАРІЙСЬКЕ Вино Лічниче коштує одна фляшка $1.10 до набуття в АПТИКАХ, в більших складах, у наших агентів або прямо у властителїв:

D. WROBLEWSKI & CO.,
Dept. R. R.
196 East 4th St., New York City.

Читайте „Свободу" і приєднуйте їй нових передплатників!

ХТО ХОЧЕ ПРОЧИТАТИ?

Чи хотіли би Ви лїпше жити? Чи хотіли би Ви лїпше працювати? Заробити більше гроший? НЕ ВДЕЖ ЩО ТАКІ

Всі ті Ваші бажаня сповнять ся, як Ви будете знати анґлїйський язик. Подивіть на своїх знакомих, говорячих по анґлїйськи, як їм все є доступне. Вони читають анґлїйські газети, ходять до театрів, беруть ся до торговлї і все понимають. Чи Ви не дотїйне стати такими? Коли Ви самі або і вовсїм не знаєте анґлїйської мови, то не нарнуйте ані хвилї часу, а таки сьогодня напишіть до нас лист і вислучіть 10 центів гроший або марками, а ми зишлемо Вам пробну лекцію і покажемо Вам як ми гарантуємо вивчити Вас в трох місяцях говорити, читати і писати по анґлїйськи за незначайно малою оплатою. Тисячі по всїх школах вивчили. Ми учимо вдочно. Лекції висилаємо почтою до всїх країв Америки. Тисячі людий починили сю школу і тепер вони дістають лекції. Де саме робите і Ви. — Адресуйте: 102—

AMERICAN PREPARATORY SCHOOL
525 W. 47th St., New York City.

ВОЄННІ ВИНАХОДИ

ПОМОЖУТЬ ВИГРАТИ ВІЙНУ.

ВИНАЙДІТЬ:
1) Приряд, за помочию котрого одна або більше осіб можуть взнести ся в гору в цїлях обсервацїйних.
2) Уліпшеня в карабінах і артамах.
3) Багнет з приядром до перетинанє дротів.
4) Водушна бомба, яку безпечно можна переносити в еропланах і яка завсїди експльодує коли її кинуть сь.

ПИШІТЬ по мою БЕЗПЛАТНУ книжку в якій находить ся 1000 потрібних винаходів а також по спеціяльну лїсту пожаданих винаходів воєнних.

Я ПРОВІРЮЮ винаходи БЕЗПЛАТНО.

УЛЇЬЮ інформацїя згодом винаходів які уже є в уряді патентовім. Все ДАРОМ.

ПИШІТЬ СЕЙЧАС ДО:
A. M. WILSON,
патентовий адвокат
301 Victor Bldg., Washington, D.C.

ПРОФЕСОР ЛІКАР B. F. MULLIN

гідний довіря лікар спецїяліст ДЛЯ УКРАЇНЦІВ.
411 4th AVENUE,
(напроти почти)
PITTSBURGH, PA.

X-Ray (електрикне) бадане. 68-лїтня практика лїчення дерматичних недужих хорób. Без огляду на від Вашої недуги, прийдіть впевнити ся. Уділяю лекцїї на лїчні хвори в Европи і Америки і 3 другими частий спосіб при лїченю моїх пацієнтів. Я лїчу в всїх случаях, які надсилу відповіді до лїченя. Прийдіть до мене, а запевняю, що скоро будете вилїчені. 148

НИЗЬКІ ЦІНИ.
БЕЗПЛАТНЕ БАДАНЄ.
ГОДИНИ ОФІСОВІ: від 9. рано до 8 вечер. В неділї від 10. до 2. рано.

Ждемо...

(„Газета Гадяцкого Земства", ч. 99, з 29. жовтня 1917).

В нашій газетї не було хвали Український Центральній Радї за те, що вона, постановою якоїсь, хоч і не великої більшости, ухвалила згоду з петербурським тимчасовим правительством, згоду з найнершими людинними міністрами, Керенським, Терещенком і Церетелї, згоду, заснованy на тім, що українські ґенеральні секретарі, (наші краєві міністри) і їх постанови — будуть затверджуватись російським урядом. Не тішила нас така згода... і у нас щиро висловлювалась догана такій постанові.

Ну, та вже „сталось!"... Після довгого никаня наших післанців до Петербурзї здобуто „затвердженє Секретарїту. „За те" маємо ніби своїх міністрів. Хоч і при значній залежности не тільки від Петербурга, а й від місцевої російської влади, в Києві, „всеж таки" маємо свою владу краєву.

То нехай же вона хоч тою цїною поменьшення наших бажань, цїною „уступок", працює на користь української справи, у межах тепер можливих.

З відома й згоди петербурського уряду міністерського наші діячі по народній освітї можуть заводити українізацїю в школах, низших і середних.

Коли є на се дозвіл взагалї, то звичайно, богато міг би зробити ґенеральний секретар по справах осьвіти і, по давному заведеню, може ще більше зробити попечитель (інспектор) шкільного округа. Якраз доля судила справдженє тої „золотої казки", що і на посадї ґенерального секретаря сидить відомий учений діяч український, І. Стешенко, і посаду попечителя київського шкільного округа займає давний, відомий Українець, В. Науменко, що був редактором „Київської Старини", коли ся часопись була єдиним огнищем української літературної працї; був він теж учасником Київської Української Громади — ще во „время люте".

Від кого-ж нам сподївати ся більшої поради й помочи?!...

Ні одної хвилини не думаємо ми, що власне тепер, здобувши ту чарівну змогу працювати для української справи, сї діячі охололи до неї. Ні, ми в тім певні, що вони, як і давнїйше, прихильні до сеї справи. А тільки... справа українізації нашої школи, особливо школи середної, наших ґімназій, — лежить каменем. Не знаючи, як самі можете ся та справа, десь у всїх инших ґімназіях, додамо, що говоримо тільки про свої найблизші, гадяцькі ґімназії (та можеж воно так діеть ся й з більшостию ґімназій в окрузї).

Отже маємо сказати, що українізації наших гадяцьких ґімназій — нема.

Про українізацїю — говорилось, її сподївались. Більше того: була постанова Гадяцького Земського Зібрання, щоб наука в ґімназіях вела ся теж мовою українською. Постанова була сьвідома й тверда. Сю постанову земську записано так, що українізація ґімназій повинна бути — **невідмінно.**

Одначе та постанова зісталась — невиконаною.

Дуже богато шкоди заподіяв у сїй справі післанець з нашого київського учебного округа, що приїздив до нас на самім початку науки в ґімназіях! „Післанець з округа"... Се — „велике цабе!"

Приїздив же він, здаєть ся, зовсїм не по учебних справах. Ходила чутка, що приїздив він для полагодженя якихось чварів та налагоди — за дашунками науки. Що-ж! і се завдане — не погане; не дурное і в сьвятім письмі сказано: „блаженні миротворцї". Та всеж таки дехто думав, що післанець з округа, „українолюбного", має якийсь-там звязок із шкільною українізацією.

Як на те, трафило ся саме на ті дні засїдане Педаґоґічної Ради в Гадячи. На те засїдане подав ся й післанець з округа, д-ін Кривцький. Се надало особної цїкавости зібраню учителїв, батьків і виборних осіб, що заступають собою на Радї деякі поважні громадські і просьвітні встановища. Настрій — урочистий.

Коли розпочало ся засїдане, учитель С—ський зняв річ просторенько сказав про тую „злобу дня", українізацїю ґімназії; доводив, що вона не тільки бажана, а й зовсїм можлива; що є така й така рацїя сподївати ся в сїй справі доброго почину й успіху, бо є і учителї й деякі здатні технічні умови.

Бере слово — „гість з округа". Розумієть ся, увага напружуєть ся...

Коли се — чують, що на промову учителя С—го, сказану по українськи, гість відповідає мовою російською. Се вже одно було „кухлем холодної води" для прихильників „українізації"...

А який же ще був **зміст** „київської промови!

Д-ін Кривцький казав, що з українізацїею ґімназій нема чого квапити ся, що се діло треба робити повільно, обережно, що треба **вважати на тих, хто** не хоче українізації, що треба пождати технічних умов для неї і т. и.

При тих словах — позволю собі сказати по простацьки — **всі „витріщили очи"...** Післанець від „українського" округа — говорить таке?!!...

На другий день ще й в окремих розмовах київський місіонар говорив прямо, що українську науку слід заводити хиба на другий рік, та й то для початку, тільки в 1-ший клясі.

Отак ловись!...

Розуміє ся, коли люди почули, що **„післанець з округа"** таке говорить, то прихильники українізації були „збиті з пантелику" і глибоко знуртовані; супротивники-ж її окрилили ся і почали щирійше та з більшою загарою орудувати в „родительських" комітетах і в ґімназіях проти „украинофильських затїй"!

Отак починив гість із київського округа!... Епізод — достойний пера якогось визначного мистця!

Чи хто в окрузї сподївав ся такого виступу свого післанця?

У всякім разї на тім справа з українізацїею ґімназій захолола...

Чи так же й повинно бути? До чогож була постанова нашого земського зібраня про потребу українізації всїх шкіл? Та постанова виявляла волю повітової земської людности, котра учить своїх дїтий у ґімназиях і дає значну грошеву підмогу ґімназиям.

Коли не будуть учити по українськи в ґімназіях, то до чого тоді здасть ся наука сеєю мовою в сїльских школах? Тоді буде дві мови: одна мужицька — в сїльській школї, друга — панська, в ґімназії. Знов будете тесаме: сїльська дитина бачити-ме, що мова його родичів, мова школи сїльської — се щось низше, що ту мову треба кидати, забувати перед порогом ґімназії. Хибаж се добре? Се річ безглузда.

Колиб так було, щоб у ґімназію не пускали української мови, то тодї трудно сподївати ся, щоби батьки стояли за сею мову й для шкіл сїльських. Чого сподївати ся такої жертви іменно від батьків-селян? Що їм з того, як їх дїтий учитимуть чогось такого, що потім ні на що не здасть ся!

Ні, мова українська, мова більшости в нашім краю, повинна мати права і поза селом. За се право треба стояти.

Що не всї сього хотять, — се річ природна. Перше всього не хотять української мови в ґімназіях — чужинцї, не-Українцї. Невіразне становище займає п. директор ґімназії. І се натуральна річ: він теж не-Українець, йому ся мова теж не може бути близькою, дорогою; до того-ж він давний служаки (дослужує 35-лїтну цесію в сїм учебнім роцї), отже весь вік прослужив він при такім педаґоґічнім режімі, котрий і на порїг не пускав української мови в ґімназію. А старший, звичайно, дає тон і меньшим. Натуральне й те, що є і між учительством такі люди, котрі самі по собі не бажають українізації ґімназії, — бо се зовсїм зміняє їх працю: треба самим учити на мови, треба ломати те, що було напнете на давно витеса, не колото...

Є усякі люди... А одначе, при висловленім бажаню нашої людности, треба б до нього приміняти. Коли начальство та учителї українські хотїли, то такі **могло** завести українізацїю, хоч у якійсь-там мірі. Та й заводять, ті, котрі того хотять. Є же і у нас на селах, та і в городї (містї), таке учительство. І справа наша йде в них не гірше, а навіть красше ніж у „Росіян".

Кажуть — „нема підручників, учебних книжок". І се не зовсїм вірно; чого-ж, котрі учителї хотїли дістати українських книжок, то десь їх і дбали. Потім треба ще й те нагадати, що новійша педаґоґія вимагає, щоби меньше було „учебників", а більше словесної працї самого учителя. Гадаюсь, що можливо, щоб учні ще підчас лекцій присвоїли собі те, що говорив учитель. Отже учителяи, як по деяких науках, треба більш знати українську мову: дома він може собі приготовити ся по якій хоче книжцї, а в клясї — розповідати що українськи.

Щодо початкової науки, то навіть дивно, коли кажуть, що перемінї клясної мови руської на українську може **завадити**; навпаки, при початку науки, тут на Україні, і учням і учителям **лекше**, коли наука грамоти йде по українськи. Говорю се **з певностию.**

Кажуть: не дають змоги починати нову, українську науку — технічні умови, себто недостача учебників. А чого-ж, **без нових книжок** — любісінько почали вчити руської грамоти тепер, відразу, як тільки міністерство наказало вчити після нової правописи, що вигадав міністер Мануйлов? А тимчасом ся нова правопись перевернула догори дном усю руську грамоту! Справдї: нема букви **ѣ**, нема **ъ**; буква **е**, та й — пишуть ся зовсїм в иншій потребі ніж давнїйше; є ще богато й инших граматичних відмін. І **нема** ні граматик нових ні букварів!... А однак люди учать школярів по новому! Здвигають плечима, нарікають, а учать... Чого так? Бо „начальство приказало".

Отак же й наше „начальство" як би „приказало", то й училиб. І учителї-б знайшлись, і книжки булиб. Та може-б незабаром люди сказали, що „не так воно й трудно, як здавалось!"

Звикли люди, за довгий час послуху, шоби була хоч якась „бумажка" від висшого учебного уряду! Тодї — робитимуть, навіть пильно робитимуть!...

Ото-ж і дожидаємо такої помочи від нашого українського ґенерального секретаря осьвіти, та від нашого-ж українського учебного округа, — щоб помогли нам, Гадячанам. Ми, оборонці рідної справи, бемось тут як риба об лїд, бємось об міцну кригу байдужности та ворожости, що виступають проти української мови, і не можемо добити ся нашого краєвого права!

Пришліть нам когось на раду, та тільки не такого післанця, як той дивний миротворець... Пришліть когось більше відповідного.

Або хоч тую „бумажку" пришліть!

Ждемо...

Олена Пчілка.

Робота в „Гуртку українознавства гадяцької шкільної молодїжи".

Дня 22. жовтня 1917 р. відбув ся черговий історичний вечір „Гуртка".

Перший відчит про **„Козаччину"** (від початків до 1590 року) подала ґімназистка **Явдоха Путурнак.** Промовниця розказала докладно про ті умови, що сприяли розвиткови козацького лицарства, про початки його гуртовання та про його боротьбу в обороні рідної країни.

Другий відчит про **„братства і просьвітну справу на Україні під польським пановаєм"** подав ґімназист **Павло Богомол.** Промовець згрупував свій відчит на історичних матеріялах, належних до того часу, і його реферат, зложений живою, гарною мовою, викликав у зібраних гучні оплески.

На відчитах були деякі учительки та учителї гадяцьких ґімназій.

При кінци розбирала ся **справа українізації** гадяцької мужеської ґімназії. Приводом до тих розмов послужив лист ґенерального секретаря народної осьвіти, переданий в Учительську Раду ґімназії. У тім дисті ґенеральний секретар запевняє, що на днях зявить ся циркуляр у справі негайної українізації ґімназії.

Доклад про сю справу зробив голова „Гуртка". Він вказав, що в сю важну пору для шкільної осьвіти „Гурток українознавства" повинен прийти „Учительській Радї" на поміч своїми сьвідомими силами.

Д. Клочко-Жовнір, яко заступник від „Учительської Ради", підтвердив, що дійсно в „Учительську Раду" прийшла заява від ґенерального секретаря, що на днях вийде наказ в справі українізації. Тесаме чув промовець з уст ґенерального секретаря ще в серпни, а одначе доси відповідного наказу нема. Мало того: делеґат від київського шкільного округа, що промовляв на „Батьківській Радї" у Гадячи, виразно заявив, що в шкільним роцї 1917—18 може бути введена українізація ґімназії тільки „факультативно", себто тільки тоді, як знайдеть ся така скількість учнів, бажаючих учити ся української мови, щоб для них можна було утворити паралельну клясу.

Той же делеґат — як каже д. Клочко-Жовнір — виразно заявив, що **предмети українознавства** будуть подавати ся „на русском языкѣ", а се ніяким чином з педаґоґічного погляду не допустиме. Далї д. Клочко-Жовнір заявив, що „Учительська Рада" буде всїми силами добивати ся негайної українізації.

Ся часть промови д. Клочка-Жовніра дуже зворушила гуртян. Після короткої розмови „Гурток українознавства" ухвалив зложити проект, в якій міри можуть члени „Гуртка" допобігти своїм молодшим товаришам ґімназистам у навчанню української мови. Той проект буде переданий на розгляд „Учительської Ради" гадяцької ґімназії.

Ні! Не загине українська справа! Дивиш ся на ту молодь українську і великим дивом дивуєш ся, як змогла серед таких важких обставин — шкільних та громадських — виховати ся сьвідома українська молодь! Шире помагай-біг вам, юнаки, у вашій роботї.

М. З.

(„Газета Гадяцкого Земства").

ПОЗІР НА ПІСТ!

Виробляю ПРАВДИВИЙ СТАРОКРАСНИЙ ПАХУЧИЙ ОЛІЙ з КОНОПЕЛЬНОГО НАСІННЯ. Хто замовить висилаю експресом до всїх стейтів в Америці можемо ту аж до його дома.

КВАРТА ОЛІЮ КОШТУЄ $1.60.

Висилаю також квашену капусту дуже добру, бочілка 10 ґальонів коштує $5.00.

Замовляя раз з грішми шліть на адресу:

D. PRUCHNICKI CO.,
120 S. Heald St., WILMINGTON, DEL.

Для сторів і перепродавців відповідний опуст.

ПАСАЖИ, Н. ДЖ.

ЗАХОДОМ СПІВ. ТОВ ІМ. М. ЛИСЕНКА при українській гр.-кат. церкві св. О. Николая, 42 Бан Бере стр., Пасаєк, Н. Дж. відограють ся театральне представленє

ПІМСТА ЗА КРИВДУ

драма в 5-ох дїяв а 6-ти відслонах зі співами і тапцями, машиною В. І. Казанський

в неділю, дня 17. марця 1918 р.

в гали Руської Нар. Організації 159—4-та улиця.

Режісер і управитель хорів п. С. Ягелло.

Дохід на церков св. О. Николая.

Вшовжаємі Родинцї! Представленє „Пімста За кривду" уладує товариство співацке для представленя нашим родинцям в Пасаєку із кравах, які зазнавали наші предки за часів панщини (кріпацтва) від панів поміщиків. Тож дорогі Родинцї маєте якраз нагоду подивити на стені сю подію, те лихо і горе, яке перживали наші предки у старім краю. Прийдіть подивити лишня образ власними очима, а певно не одному слеза спаде, на згадку про долю своєї рідні. 31-32

Почнеть о годині 6-ій вечером.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ.

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ! ПОЗІР!

Чи Ви бачили правдиве житє козаччини? Коли ще не бачили, то читайте і другім скажіть, що подивіли раз в Трентон, Н. Дж. буде таке представленє, котре уряджує братство св. Петра і Павла, віддїл 245 У. Н. Союза

в суботу, дня 16. марта 1918 р.

в PADDEKATZ HALL,

701 Whitaker Ave., Trenton, N. J.

„БОНДАРІВНА"

драма в 4-ох дїях а 5-ох відслонах і 1. Товпленята.

Добра нагода вправи на сю пору, коли кусть ся доля України, запізнаєть більше з житєм козаччини, як завзято люди боронили свої прав і землю і їх бодрість духа. Рідкою представість сю, як вольська шляхта ратувала ся над українськими красвавцями, словом, в сїй штуцї представлять ся правдиве житє на Україні. Отже сим маємо честь запросити Українцїв і Українок до як найчисленнїйшої участи. 31

ПО ПРЕДСТАВЛЕНЮ

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ.

ПРОГРАМА ПРЕДСТАВЛЕНЯ:

ЧАСТЬ І.

Привітанє гостий.....в. Н. Стадник

ЧАСТЬ II.

ДІЕВІ ОСОБИ:

Старости, вельможний пан...в. В. Кумнір
Чеслав Ґерцель, шляхтич..в. С. Сельвін
Гнат Бондар.....п. Скоропад
Тетяна, його дочка.....ж-на Т. Гасїв
Марія, господиня у Бондаря.....
.....в-ні П. Стадник
Тарас, заворожить.....в. М. Палецкий
Денис, парубок.....з. Йосиф Бойко
Оксана, дївчина, його сестра.....
.....п-ні Скоропад
І. Запорожець.....в. І. Сойка
П. Запорожець.....в. С. Сенюк
І. Чоловік.....в. І. Сойка
П. Чоловік.....в. С. Сенюк
Найдьонт.....в. Н. Стадник
Ґайдет.....в. О. Ґренак
Молодий жид-арендар.....в. М. Дідун
Заворожені, народ, дївчата, чередь дївчат.

Режісер в. В. Гасїв. Музика переходна.

Початок точно о годині 7.30 вечером.

ВСТУП 50, 35 і 25 ЦЕНТІВ.

За все добре ручить—КОМІТЕТ.

Сим повідомляємо ПП. Читачів, що вже вийшов з друку кишеньковий календарик на рік 1918. Цїна 10 центів.

Адресуйте:

„SVOBODA",
3 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

THE NEW RIVER COMPANY

Оперує 15 локальними в окольицях Пів Ґрінер, більшість з них відтоді, як при двох дорогах вовїзничих, які дають добру достави вовїз а тиснїнє і ровоту на кождий день. Добрі шкоди, церкви і т. п. Тут є на продаж меншальні доми для робітників на легкі місячні сплати. Задля тривалої роботи, добрі майнери заробляють від $100.00 до $125.00 на кождих два тижні. Може хістати тут роботу кількох майнерів. Ґалосистиць можуть знайти добрі робітники. Коли ви сим зацікавлені напишіть або телефоньте у Вашій мові до

MR. C. P. ANDERSON, McDONALD, W. VA.

„МІСІОНАР"

се одинокий (відділ) на цїлу соборну Україну — український католицький місїонарик.

МІСІОНАР — се орган таких релїґійних католицьких братств як „Апостольство Молитви" і „Бр-во Найсьвятїйших Тайн".

МІСІОНАР — учить віри, защіплює здоровлю, католицьку мораль серед нашого народу.

МІСІОНАР — таком обіцує ся ТРИЙЦЯТЬ ТРОМА ХЛОПЦЯМИ-СИРОТАМИ, будучими місїонарями.

МІСІОНАР — коштує лише 50 центів на рік — і то за 36 сторінок що місяць, або за 432 сторінки за рік.

ЧИ ВИ ВЖЕ КОЛИ ЧИТАЛИ „МІСІОНАРЯ"? ЧИ ЗНАЄТЕ, ЩО ТАКЕ ПИСЬМО ВИХОДИТЬ В ФІЛЯДЕЛЬФІЇ?

Пришліть 5 цит. марками, те дістанете одно число, а потім схочете то пришлете решту, а мі то ми не будемо гніватись. АБО ПРИШЛІТЬ 50 ЦЇТ. МАРКАМИ АБО МОНЕЙ ОРДЕРОМ НА ЦІЛИЙ РІК — ТО ЩО МІСЯЦЯ ДІСТАНЕТЕ КНИЖОЧКУ З КРАСНИМ НАБОЖНИМ ЧИТАНЄМ. Запишіть „Місіонаря" собі і свому приятелеви. 23—

Пишіть до:

"MISSIONARY"
818 N. FRANKLIN ST., PHILADELPHIA, PA.

НАСІНЄ.

Управляючи свої огороди і садячи ярину, запощадите богато гроший.

Якість збору залежить від насїня, яке посїєте.

Купуйте насїнє з нашого складу. Наше насїнє є найлїпше. Маємо великий запас найлїпшого насїня фармерських, ярини, огородних і цьвітів.

Для малих огородів даємо 15 пачок ріжнородного насїня, вартости 15 центів кожда. ЛИШЕ ЗА $1.75 замість $2.25.

Роди поодиноких насїнь в пачках:

1. Буряки огородові ..... 15 цит.
2. Капуста на зиму пізна ..... 15 „
3. Капуста червона ..... 15 „
4. Мархоф ..... 15 „
5. Огірки великі ..... 15 „
6. Огірки малі ..... 15 „
7. Селера ..... 15 „
8. Ріпа біла або червона ..... 15 „
9. Салата голівкова ..... 15 „
10. Цибулька зелена ..... 15 „
11. Редька біла або червона ..... 15 „
12. Редька зимова ..... 15 „
13. Петрушка ..... 15 „
14. Помідори (томатоєс) ..... 15 „
15. Брукве ..... 15 „

Разом.....$2.25

а ми продаємо лише за $1.75.

Замовляя пожадаємо сейчас. — По цїнах, вельма низких насїнь лишить сейчас. Гроші висилаєте мой-ордером, готівкою в реґістрованім листї або марками. — Адресуйте: 31,33,35,37

INTERNATIONAL SEED CO., 435 Fourth Ave., PITTSBURGH, PA.

Коли чоловік є хорий

то терпиш річию, яку він хоче знати є

де знайти доброго лїкаря".

Коли звернете свої кроки вирост до заведеня Др. Кафмана, 607 Маркет Стріт, Філядельфія, то знайдете практичних спецїялїстів на якимм шукаєте без страти часу і проща на вищих лїкарів.

Коли його відвідаєте то зауважите, що лїкар є дуже обережний в надаваню діяґнози вашої слабости; то є, що він шукає докладно якщо Ви хорі. Його заведене є зласкотроване в модні і докладні аппарати, тим що вони потреба аналїзи крови, технічної аналїзи мочи, оглядини лучами Х-рей, або що иншого, то він має під рукою для Вас. При помочи тих докладних розслїдженя видуть мущини, неможливими є помилки.

Лїкар скаже Вам яка є уміркована цїна за лїченє. Жаден чоловік не може відійти задля браку гроша. Кождий робітник може числити на поміч лїкаря, навіть може сплачувати йому належність тяжнею або місячно, як може, а його оплата задля його великої практики є так низька, що задля хорий не конщем обавати ся йти до него. 21-33

Його інституция має кождий найновійший аппарат до оглядини хорих: Статік, Ґальванїк, Фарадік і Гай Фріквенсї Електрїцїти; Озоне Інґалятоpіом, Електрік Осцїляторс, і инші модерні аппарати.

ВІН ЛІЧИТЬ ВСЇ НЕРВОВІ, ХРОНІЧНІ І ЗАДАВНЕНІ НЕДУГИ, ЯК: СЕРЦЕ, ЖОЛУДКА, УТРОБИ, НИРОК, ПОЗНАКИ МОЧОВІ.

Прийдіть до него і станьте здоровим.

Оглядини і порада даром.

ОПЛАТА НИЗЬКА І МЕДИЦИНИ ДАЄСЬ.

DR. CAUFFMAN, 607 MARKET STREET, Philadelphia, Pa.

ГОДИНИ: від 10-ої рано до 8-ої вечер; в неділї від 10-ої рано до 1-ої повед.

ЧИ ВИ Є ХОРІ?

Коли ви терпите на нову або застарілу хороб і не дістали жадної помочи у спецїялїстів,

Прийдіть до мене —

а я доведу до результату

скоро, тревано і за малу нагороду, без нїякої перерви у Вашім занятю. Мої офіси находились через довгі роки в тім самім будинку, і мене знають як встарожного, рвного і успішного спецїялїста. Одна візита в мойм офісї і точна оглядинадя упевнить Вас, що Ви вступили на дорогу яка веде до здоровля.

Коли Ви терпите

хронічні болї голови, заворот голови, приходи, мачнить сї Вам в очах, слабе памяти, сорді і нервові нерви, безсонність, болї в кару (Ґрубіт), ревматизм в суставах, слабість горла, шкірні хвороби, недуги жолудка і кишок, нервальгічні болї, вистуги на язику і запір. Прийдіть до мене. Найновійші і признані наукові методи лїченя при застосуваню ЕЛЄКТРИЧНИ І ВДИХУВАНЯ замінюють Вам не всї часи нижливі успіхи.

ПОРАДА ЗОВСЇМ ДАРОМ. ПРИЙДІТЬ НИНІ.—НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ.

СПЕЦІЯЛІСТ
Dr. HANNON, 146 East 14th Street, Напроти Tammany Hall NEW YORK CITY.

Години офісові: Денно від 9. рано до 4. попол.—Вечер: від 6. до 8. 8 неділї і святкові сьвята: від 10. до 2. в по 7. попол.

ОСОБНИЙ ПОЧЕКАЛЬНИЙ ПОКІЙ.

Жертви віддїлів і членів

У. Н. СОЮЗА НА УКРАЇНСЬКИЙ СИРОТИНЕЦЬ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ.

(Дальше).

Від. 188. Гластонбурі, Конн. Бр. св. Івана Хрестителя. Братство жертвувало зі своєї каси $10.00. На річнім мітінгу відбуло ся 1-го лютого 1914 р. Зарядом слїдкуючих: Д. Сидорак і С. Купінський по $1.00 Т. Шімон, М. Дудик, П. Крїль, Марія Дядик, Д. Камінрик, Анна Сьмик, Анастазія Сьлїпка і Гр. Яворинський по 50 ц., Ксенька Дядик 50 ц., В. Дзюбакович 25 ц. — Разом $8.55. Дотак і попередно ... $1179; Разом $1.25. С. Ковбасюк, Е. Фетко, Анна Брацик, В. Коропатка, В. Дзюбакович, Ф. Гурбанський, М. Дудик, П. Сьмик і Д. Петроцович по $1.00, М. Созан 75 ц., П. Крїль, Марія Карпаш, Д. Сидорак, Ц. Яворинський, М. Сьлїпка, Гр. Дядик, В. Бжаковський, Ф. Тахт і М. Заютчинський по 50 ц., І. Созан, С. Дручник, О. Мінчинський. І. Бенк і Д. Стрих по 25 ц. Ева Міхновська 20 ц. — Разом $16.95. Загалом зібрано ... $35.50

Від. 142. Елізабетпорт, Н. Дж. Бр. св. Михаїла. Братство жертвувало зі своєї каси $5.00. Андрій Полянчак зібрав на місячних зборах по лїсту ч. 1389: Марія Лоренс, Юстина Полянчак, І. Батор, І. Полянчак, М. Обух, Ф. Шварц, Т. Вуйцик, Д. Лютак, В. Ганко, М. Іоннідський по 50 ц., П. Лесоєля, І. Іозак, І. Гуліс, С. Пинкера, Е. Мамчак, І. Галовський, Д. Кавлюка, Д. Ленцик, П. Соятис, М. Зобро, Ю. Дедик, Т. Жуковський, І. Ковальчик, Ф. Шуронич, Н. Худяк, Н. Кесинник, Марія Бойлат, А. Батор, С. Лешкович, І. Лешчук, І. Сабва, Марія Ходіц, К. Ясінський, А. Лешчук і В. Кемрек по 25 ц., В. Крупа А. Ленцик, С. Мощерський по 15 ц., Е. Кестер, Г. Титус і М. Магронович по 10 ц. — Разом $14.50. Юрій Пеєчук зібрав на лїсту ч. 1390: Ю. Пеєчук і І. Марков по $1.00, Т. Ковальчик жертвував зі своєї каси $10.00. Чеєн зложили: І. Юшкевич і А. Карабін по $2.00, А. Саврак, М. Дуганський, Н. Юшкевич, І. Гнатишак (стар.), Гр. Гнатишак, М. Тучалюк, М. Польський, І. Пазар, Н. Гузар, І. Гнатишак (мол.), В. Бабак і Я. Маравишк по $1.00, Н. Русин, М. Михалко, М. Гнатишак, К. Ліпчанський, П. Карпінський, Ф. Гонтіла і Д. Колтун по 50 ц. — Разом $19.50. Н. Карпінський зібрав на лїсту ч. 1615: А. Сміт $1.00. Іван Гнатишак (мол.) зібрав на лїсту ч. 1617: В. Гнатишак $2.00. М. Осядчі і М. Гнатишак по $1.00, Н. Жолнєн і Т. Бракса по 50 ц. — Разом $5.00. Николай Кінкевич зібрав на лїсту ч. 1618: І. Бардіна 25 ц., Е. Федиман 25 ц., І. Ковальський 60 ц., Ф. Лешко 25 ц., Я. Гребін 25 ц., Ч. Брот 50 ц., Кач 50 ц., Н. Н. 50 ц., І. Грєчко 25 ц., В. Г. Ліщинський 25 ц., Н. Дрозьвич 25 ц., Ю. Бернацький 25 ц., І. Міцер 25 ц. В. Арбрєзт 25 ц., Дж. Бінс 25 ц., П. Бергенко 25 ц., Ф. П. Тонкінс 25 ц., Н. Кавка 50 ц., В. Лешко 25 ц., Вілїям Д. 25 ц., С. Іватик $1.25, Г. Чеган 25 ц., А. Гамер 25 ц., І. Карвій 25 ц., С. Аскоп 25 ц., М. Коляк 25 ц., Ф. Горнєр 25 ц., С. Митро 25 ц., С. Ладьо 25 ц., С. Р. Карсон 25 ц., А. Лікеман 25 ц., М. Макр 25 ц., М. Перепічко 50 ц., П. Вівдик 50 ц., К. Петерсон 25 ц., І. Пашчишин 25 ц., М. Б. Сміт 25 ц., Т. Фаш 25 ц., П. Дж. Мін 25 ц., Дж. Гим 25 ц., І. Гим (мол.) 25 ц., Н. П. 25 ц., П. Бортнер 50 ц. — Разом $18.85. Іван Кінкевич зібрав на лїсту ч. 1623: М. Зопічський і Гр. Гамер по $1.00. — Разом $2.00. Антін Карабін зібрав на лїсту ч. 1624: І. Бєлавський $1.00, І. Ковальський, А. Ремєнарик і Ч. Перік по 50 ц., Б. Нємчак, В. Безфор, І. Гребін, І. Бєлєла, Д. Фіґман, Ц. Спєак і К. Вікінсон по 25 ц. — Разом $1.25. Загалом зібрано ... $55.60

Від. 175. Дітройт, Міш. Бр. св. Николая. Антін Громко зібрав на лїсту ч. 1631: П. Вівчук і А. Громко по 50 ц. — Разом $1.00. Михайло Тесаник зібрав на лїсту ч. 1637: Е. Бєлавський, Гетї Мадай, Ч. Кулєський, К. Модинський, В. Ковальчевський, В. Миколишин, Гр. Павлюк, І. Пиччі і М. Тесаник по 50 ц. — С. Турин, М. Монастирський Е. Монастирський і С. Костельний по 25 ц. — Разом $5.50. Загалом зібрано ... $6.50

Від. 179. Ст. Луїс, Мо. Бр. св. Володимира. Братство жертвувало зі своєї каси $20.00. На мітінгу члени зложили $20.50. На руки п. Івана Заслонського зложили $21.50. — Разом ... $65.00

(Дальше буде).

ЧИ ВИ МАЄТЕ НОВИЙ ЦІННИЙ КНИЖОК „СВОБОДИ"?

А може Ваші знакомі потребують? Їм вишлемо Вам даром.

Пишіть на адресу:

„SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J

УКРАЇНЦІ З ШІКАГО, ІЛЛ.

БРАТСТВО СВ. ЮРІЯ уряджує

в суботу, дня 16. марта 1918 р.

БАЛЬ

в гали Івана Зубрицького, 1209 Вест Шікаго Аве., близько Рацін Аве.

Родинці! Прийдіть громадно, то разом завіваємо ся, а не покажуєте і повеселимо ся та відпишемо годай на звичю всякий сьмуток і нарікати — а ми певні того, що Вас ніся журба опустить, если прийдете і почуєте гарну українську музику, а також не забудете тут всяких добрих напитків а за всяку добру услугу рушить ногомітет. 31

Отже не забувайте на адрес: 1209 Вест Шікаго Авеню, властитель гали — Іван Зубрицький.

Початок точно о годині 5-ій пополудни.

ВСТУП ТІЛЬКО ДЛЯ ЦІНТ. ВІД ПАРИ.

ПОЗІР! ПОЗІР! ПОЗІР!

Українці з Ню Йорку і околиці!

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ КРУЖОК ТОВАРИСТВА „ПОМОРЯНИ"

уряджує

ВЕЛИКИЙ ВЕЧЕРОК З ТАНЦЯМИ

або так званий

„ЗАПУСТИ"

в суботу, дня 16. марта 1918 р.

В PROGRESS CASSINO HALL,
28-20 Avenue A. New York, N. Y.

Початок о годині 7-мій вечер.

ВСТУП ЗІ ЦЕНТІВ.

Просить ся о численну участь. Комітет Українського Музичного Товариства „Поморяни" постарав ся уділовити пашому музикиту, щоби з надходячим постом весело завіяючи запусти.

Забава до самого рана.

На вечерку приймуть ся членів до Музичного Кружка і до тов. „Поморяни".

Музика вказна під управою п. А. Мачіна.

ПОДЯКА.

Я шиле пізнїсний складаю сердечну подяку Хвальному Урядови У. Н. Союза за виділенє мені підмоги з фонду убогих за час моєї недуги. Най Бог уділить, щоби пана організацию просив з сотки тисяч членів. — **Дмитро Дацько**, член бр. св. Николая, віл. 300 У. Н. С., в Джанстаун, Па.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

ДРУКАРНЯ „СВОБОДИ" потребує 16-до 20-лїтного хлопця до друкарської роботи. Платня після умови. Першеньство мають ті, що працювали вже в друкарнях. Голоситись особисто. 26—

„SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ДЯКОУЧИТЕЛЬ поцукує посади; має добрий тенорований голос, може провадити хор і учити дїти. Голоситись: 29-31

DIAKOUCZYTEL,
102 Oakland Ave., Jersey City, N. J.

Поцукую свого брата АНТОСЯ МИЛЕНЬКОГО з села Сарафинці, пов. Городенка. Хто би о нїм знав або він сам, зволить зголосити на адресу: 31

PHILIP MYLENKY,
143 6th St., New York, N. Y.

Поцукую свого мужа ЙОСИФА КЛЕБАН. Він з середного росту, має чорний зарост, ока голубі, говорить по українськи. Мешкав: Перетрвав в Сант Бетлеєм, Па. Дня 2. січня покинув мене з двома дїтьми. Хто о нїм знає, зволить ласкаво зголоситись на адресу: 31-33

OLEA KLEBAN,
626 Piquette St., Detroit, Mich.

Станиславів, находячий ся в правдїсьдїй волоці, поцукує стрічну сестру **ОЛЕНКУ ЛИСАК**, дочку Федя і Марії з Залукви. Поцукувана зволить зголоситись до зам. „Свободи" по лїст для неї.

Топорівський Николай, родом з Козлова, а тепер замешкалий в Бразилії, поцукує свого шкара **ОЛЕНКУ ТКАЧ** з того ж села **ІВАНА.** Адресу Топорівського подасть: 31-32

AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE
539 E. 6th St., New York, N. Y.

Поцукую кравців з села Кіцінани, пов. Рогатин: ТЕОДОРА КІЗИМУ, МАРІЮ КОГУТ і МАРІЮ ГЕВКА. Перебували в колиці Замесна. О. Хто сїм о нїм знав або вони самі, зволять ласкаво зголосить на адресу: 30-31

MARIA STECHAK, зам. Lishchak,
932 W. 7th St., Cincinnati, Ohio.

Поцукую брата ДАНИЛА СТАСІВ з села Верчан, пов. Стрий. Голосить на адресу: 29-31

FEDIO STASIW,
Box 43, Sun, W. Va.

НА ПРОДАЖ МАЛА ФАРМА

24½ акра, новий дім на 7 кімнат з панною, стайня, 13 дерев овочевих. Ціна чинити $200, треба $800 готівки а решта на місячні сплати. Фарма в добрім положеню; 15 хвилин ходу до шкіл і до кара. В тих шанах звичайні робітники заробляють 18 до 24 доляри тижнево. В тій місцевости є церков і школа, костел і школа. Голосить ся на адресу: 27-31

ALEX ZAKALUZNY,
111 Jacob St., Bristol, Conn.

Поцукую свого брата ЙОСИФА ГІНДУ з села Більки, пов. Сянік. Перед кількома роками перебував в Картерет, Н. Дж. Хто о нїм знав або він сам, зволить зголоситись на адресу: 29-31

THEODORE GINDA,
Box 76, Carteret, N. J.

КОЛИ ВИ НЕЗДІБНІ ДО ТЯЖКОЇ ПРАЦІ, то учіть ся як продавати доми і одинокомість ся зі вказівками про парцелярні землї, які вишлемо даром. Адреса: 29-31

MR. CHARAT,
45 W. 34th St., New York, N. Y.

ДЯКОУЧИТЕЛЬ, з добрим тенорованим голосом, може учити хор і провадити школи для дїтий і українсьмих представлень. Самотний і охочий до праці. Ласкаві зголошеня просить ся слати на адресу: 26-31

M. M., c/o „Svoboda",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ФАРМИ В НАЙЗДОРОВІЙШИМ ПІДСОНЮ.

Фарма 128-акрова, гарні великі забудовання, сад, 20 акрів грубого ліса, решта під управу, 2 коні, 16 штук худоби, 100 кур, 2 свині, каченя, гусяти дуже добрі хати, земля першої класи, всякі фармерські знаряди і ріжне зіжє і картофлі. Ціна за всьо $3600, половина вплати. Є також 45 инших фарм до продажи межи Українцями і Поляками. Пишіть до: 30-32

S. MOSZCZYNSKI,
138 North Ave., Owego, N. Y.

Фарми і лоти на продаж!

Коли хочете купити фарму дешево і на добрих услівях і не опукатись, напишіть до сего трудна, котре спродає фарми і лоти має через 15 лїт в місцевости, де є богато Українських фармерів, українські школи, є фабрик а 7 будують на 10 акрів. Робота ще день і ніч. Хто хотїв би купити, то нехай приїдає сейчас а не покажете до: 31-40

HARRY FANOK, Whippany, N. J.

НЕ МАЮ НІЧОГО СКАЗАТИ, А ХОЧУ ПОДАТИ ВАМ ФАКТИ А НЕ ОБРАЗИНИ. Застосуйте до мене і оглянете мій новий зарост, який маю на продаж, около одна година їзди з Ню Йорку. Великі фабрики, а місті школа, костел, сїлєти, а вдоли поторка. Вам тут потрібно в значні дасть втїху, і тоді плачу кошта з Ню Йорку на місце і пібюрт (мій зарост). Адресуйте: **CHARAT, Room 610, 45 West 34th St., New York, N. Y.** 30-32

ДАРОМ вишлемо 2 ІЛЮСТРАЦІЇ ВАРТОСТИ ріжних річий: як: годинників, ланцушків, перстенів, музичних інструментів, рекордів, бритов, сепарів, шовку, чавелків і много других всяких річий

Також посїдаємо великий склад всяких книжок, як: біблії, пісьмо, казки, молодії і календарі всякі. Пишіть сейчас на адресу: 40

AMERICAN SALES CO.,
1926 W. Huron St., Dept. II,
CHICAGO, ILL.

НОВІ ОБРАЗЦІ

правдиві фотографічні репродукції з житя **ГАРНИХ ЖІНОК** чарівних позах, кольоровані відповідно до природи. Вишлемо 3 взірці в значних, замкнених пакунках за ціну 50 ц. марками, ріжних або тих самих. Адресуйте:

OWENS PUB. CO.,
Box 167, Woodcliff Lake, N. J.

СТАЛА РОБОТА

для

МУЩИН ЖІНОК І ДІВЧАТ

В ВОВНЯНИХ ФАБРИКАХ

ДОБРА ПЛАТНЯ.

Знамениті відносини робітничі.
Початкуючі дістають цілиню підчас науки. 27ac42

Безплатне їзди ріжд.

Industrial Council of the Jersey City, N. J.
Passaic Wool Manufacturers
24 Lexington Ave., Passaic, N. J.

КОЛИ КОМУ ТЯЖКО НАМОВИТИ НЕСЬВІДОМОГО УКРАЇНЦЯ до читаня своєї газети, то се не повинно знеохочувати чесних Українців від дальшої аґітації. А от редактори не знеохочують ся писати, хоч часто за їх працю їх ще й лають. Спільна праця всїх людий доброї волї мусить колись увінчати ся успіхом. Тому намовляйте кождого до передплати на „Свободу".

Богато людий недужих. Чому? Бо не зовсїм правильно вилїчені.

Dr. S. P. MANSHIP

дасть пораду для Вашого здоровля таку, як потреба вимагає.

Ми лїчимо успішно всї хронічні, нервові, кровні, нашкірні і инші недуги.

Ми примінюємо найновійші методи лїчени, які складе і певна Вас вилїчать.

В нашім офісі лїчимо мужеські і жіноські недуги при 20-лїтнім досьвідї і при помочи всїх засобів. Лїчимо при помочи електрики і механічних приладів, котрі маємо признанє вісьмох лїкарів і то є наша спеціальність при лїченю всїх недуг.

МИ НЕ ЛІЧИМО, ЯК ПІЗНАЄМО, ЩО ХОРИЙ Є НЕ ДО ВИЛІЧЕНЯ.

Говоримо Вашою мовою

Prof. Dr. MANSHIP
насїдник проф. Dr. SLOAN-A
СПЕЦІЯЛІСТ

Напроти склепу Kaufman Baers
PITTSBURGH, PA.

408 SIXTH AMENUE,
ГОДИНИ ОФІСОВІ: Щодня від 9. рано до 8. веч.; в недїлї від 9.30 до 1-ої в полудн.

ЧИ ВИ ХОРІ?

Станьте і застановіть ся.

НЕ ЗВОЛЯЙТЕ.

Ми відкинуємо ся до сього людий нашого краю, які терпіли через довгі лїта і не знаходили нїякої помочи.

DR. SELKIN і DR. GLASSMAN, вивайшли свою власну методу, яка пропитом, дїй корисно помогла тисячам людий і такожно поможе Вам.

Спеціяльне лїченє хорої крови і заважене крови. Коли ви нервові і чуєте ся хорим і умучеим разо, то ви безусловно потребуєте нашої помочи. Коли ви чуєте біль в кривах, в шлярах, біль або завороти голови, БОЛЇ АБО ГАЗИ в жолудку перед або по їдженю, біль в суставах або ногах, ревматизм, біл в кишках, кровавленє або гемороїди, то ви потребуєте нашої помочи. Ми лїчимо при помочи електрики і Д-Ей машини і у-живаємо ростинного олїя і ліків приготованого в нашій лябораторії.

Нашо цїлий ліж має 4 поверхи з двайцяти приватними лїчничими кімнатами з найновійшими електричними машинами. Нема такого другого місця в Ню Йорку, яке може вам помогти, без ріжниці чи недуга триває вже довго чи коротко. Дуже умірковані цїни для працюючих людий. — Прийдіть і переконайте ся сам в офісї. 20ac

Dr. S. J. Selkin і Dr. I. Glassman, 182 Lexington Ave., NEW YORK CITY.

(коло 31-ої улиці).

Години офісові в будні дни від 10. рано до 8. веч.; в недїлї від 10. рано до 1 пол.

Недужі мущини і женщини

ПРИХОДІТЬ ДО МЕНЕ!

З ЯКОЮБУДЬ ХРОНІЧНОЮ, НЕРВОВОЮ І ДОЛЕГЛИВОЮ СЛАБОСТЮ, ЯКІ ВИМАГАЮТЬ ОПІКИ ЛІКАРА СПЕЦІЯЛІСТА.

ШУКАЙТЕ ПОМОЧИ ТАМ, ДЕ Я МОЖНА НАЙТИ.

І вертайте правою дорогою до доброго здоровля.

PROFESSOR **Dr. ALDEN**
717 LIBERTY AVE.,
PITTSBURGH, PA.

Години урядові: від 9-ої рано до 6-ої пополд., а вечерами від 6. до 8-мої.

В недїлї від 10. рано до 2. пополд.

ОГЛЯДИНИ НЕ БУДУТЬ ВАС КОШТУВАТИ НІЧОГО, коли відкажете ся його опісї. Докладні ОГЛЯДИНИ відкриють Вам ПРАВДИВИЙ ФІЗИЧНИЙ СТАН і впровадять Вас на добру дорогу до здоровля, защадять Вам терпіня і усунуть всякі непевности.

Довгі лїта приклонні Вам найновійші успішні методи, медичні і електричні апарати. Новомодне уладженє. Все тут як найлїпше для недужих людий.

Сотки мущин і женщин уникнуло операції через посїщанє засугованих найновійших научних метод.

Коли Ви не могли найти доси ніяки у Ваших терпінях і чуєте ся зневірені, то зголосіть ся до МЕНЕ і переконайте ся які успіхи можна осягнути для Вашого здоровля, при приміненю найновійших метод у лїченю.

ЧИ ВИ ТЕРПИТЕ

на ослаблене нервів, біл в кривах, втрату памяти, бите серця, слабість шлярок, надумчивість, пригнобіню, біл голови, ревматизм, ослаблене членів тїла; болїнки, скірні виходи, катар, поче Вас горло, біл жолудка і в кривах, біл горла, горячку, запір, ревматичні болї, пруди? Сі як і другі недуги є першою прикмою яка може навести шкоду Вашому здоровлю.

Я лїчив мущин і жінок через довгі роки. Ваші відвідини упевнять Вас про мої спосібности і вдоволять Вас, бо я помочу Вам в скорім часї. Я лїчу сам причину недуги а в слїдствіи усуваю скоро. Памятайте, що порада є зовсїм безплатна. — Прийдіть до мене сейчас, коли шукаєте помочи лїкарської. Зволїйте є небесплатна. 77-39—

Prof. DR. WM. ALDEN, 717 Liberty Ave., Pittsburgh, Pa.

ЧИ ВИ Є ХОРІ?

Коли терпите на яку хворобу, без ріжниці як довго і лїкар не міг Вас вилїчити, **ПРИЙДІТЬ ДО МЕНЕ. Я ПОЛІПШУ ВАШЕ ЗДОРОВЛЄ.**

Віддаль або брак гроший най не встримує Вас. Богаті як і бідні однакого будуть обслужені. Я є найславнїйший в Пітсбурзі спеціяліст і лїчу мущин вже від богатьох лїт. Мам найлїпше зпоночтане скоро, злучаючи X-Рей машину, через котру можу Вас перестлуч-ти, як через зеркало. Мам власний департамент зелїй, де знаходять ся тутешні і заграничні лїкарства. НЕ НАДМАШИТЕ СЯ, але скраю прийдіть до мене, як до приятеля. Говорю Вашою мовою. Одна нашта перекопає Вас, що я можу для Вас зробити.

Посїдаю спеціяльні лїки на хороту крови і лїчу слабости в простату кільько днїв. Я лїчу також нервові слабости мущин, хороби скірні, ревматизм, хороби жолудка і хороби, сверблячка, гемороїди і всї хронічні слабости. 21ac34

ЦІНИ УМІРКОВАНІ.

Prof. Dr. H. G. Baer,
311 SMITHFIELD ST., PITTSBURGH, PA.

НАПРОТИ ПОЧТИ.

ВАЖНЕ! — Витніть се оголошенє і принесіть його зі собою.

ЗНЕВІРЕНІ і ЗНЕОХОЧЕНІ

НЕДУЖІ МУЩИНИ і ЖЕНЩИНИ

котрі терпіли на якубудь гноїчку, порошу або обірну недугу, прийдіть до мене що сьогодня без нїякої оплати. Моя порада і спостереженє не будуть коштувати Вас нїчого. Я є найлїпшим і найстарше лїкарем спеціяльно при примінюю X-Рей апарату відкриє Ваш дїйсний стан і слабість.

Я лїчив мущин і жінок через довгі роки. Одна вістка уневнить Вас про мої спосібности і вдоволить Вас, бо я дам результат в скорім часї. Я лїчу саму причину стану недуги а обіки сейчас покажуть.

Сотки мущин і женщин уникнуло операцій через посїщанє приміненє найновійших научних метод.

Коли Ви не могли найти доси ніяки у Ваших терпінях і чуєте ся зневірені, то зголосіть ся до МЕНЕ і переконайте ся які добрі успіхи можна осягнути для Вашого здоровля, при приміненю найновійших метод у лїченю.

Не пробуйте всяких способів. Не тратьте часу і гроший,

Прийдіть ще нині. Я радо розмовлю ся з Вами. Я маю деякі з найновійших електричних апаратів і Д-Рей машини для лїченя хронічних, нервових і збірних недуг. Коли Ви недужі, то послухайте такого часу, коли не погодитеся зі мною. Радо Вас приму. 153—

Години офісові: 9. рано до 4. пополудни. Вечерами 7 до 8. в недїлї і сьвята 10 год. 10 до 12 в дня.

DR. LEWIS
Rm. 2 and 4 **749 Sixth Ave., New York** 43rd Street. 2 поверх.

ПОЗІР УРЯДНИКИ ВСЇХ ТОВАРИСТВ І БРАЦТВ!

МИ Є ГОЛОВНИМИ ФАБРИКАНТАМИ УКРАЇНСЬКИХ І АМЕРИКАНСЬКИХ ПРАПОРІВ, ЦЕРКОВНИХ ХОРУГОВ, ЛЕНТ, ВІДЗНАК, ЕМАЛЬОВАНИХ ВІДЗНАЧОК, ШАПОК, ПЕЧАТОК СТАЛЕВИХ і т. д.

Виробляємо отсї річи з ЛІПШОГО МАТЕРІЯЛУ ЛІПШЕ І ПО ДЕШЕВШИХ ЦІНАХ як декотра фірма в Злучених Державах.

ST. NICHOLAS
CR. CATH. SOCIETY
PASSAIC N. J.

Не замовляйте нічого для Вашого Товариства доки не оглянулисьте наших взірців і доки не довідаєтесь наших цїн. — Пишіть ще нині чого Вашому Товариству треба а ми сейчас пришлемо Вам наш ІЛЮСТРОВАНИЙ КАТАЛЬОГ і КАЛЕНДАР З РОКУ 1918 БЕЗПЛАТНО.—На всїх запитах і листах прийміте печатку товариства та заслідайте на адресу: 16ac

Eagle Regalia Co.,
115 Nassau Street. NEW YORK, N. Y.

Жертви віддїлів і членів

У. Н. СОЮЗА НА УКРАЇНСЬКИЙ СИРОТИНЕЦЬ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ.

(Дальше).

Від. 188. Гластонбурі, Конн. Бр. св. Івана Хрестителя. Братство жертвувало зі своєї каси $10.00. На річнім мітінгу відбуло ся 1-го лютого 1914 р. Зарядом слїдкуючих: Д. Сидорак і С. Купінський по $1.00 Т. Шімон, М. Дудик, П. Крїль, Марія Дядик, Д. Камінрик, Анна Сьмик, Анастазія Сьлїпка і Гр. Яворинський по лїсту ч. 1389: Марія Лоренс, Юстина Полянчак, І. Батор, І. Полянчак, М. Обух, Ф. Шварц, Т. Вуйцик, Д. Лютак, В. Ганко, М. Іоннідський по 50 ц., П. Лесоєля, І. Іозак, І. Гуліс, С. Пинкера, Е. Мамчак, І. Галовський, Д. Кавлюка, Д. Ленцик, П. Соятис, М. Зобро, Ю. Дедик, Т. Жуковський, І. Ковальчик, Ф. Шуронич, Н. Худяк, Н. Кесинник, Марія Бойлат, А. Батор, С. Лешкович, І. Лешчук, І. Сабва, Марія Ходіц, К. Ясінський, А. Лешчук і В. Кемрек по 25 ц., В. Крупа А. Ленцик, С. Мощерський по 15 ц., Е. Кестер, Г. Титус і М. Магронович по 10 ц. — Разом $14.50. Юрій Пеєчук зібрав на лїсту ч. 1390: Ю. Пеєчук і І. Марков по $1.00, Т. Ковальчик жертвував зі своєї каси $10.00. Чеєн зложили: І. Юшкевич і А. Карабін по $2.00, А. Саврак, М. Дуганський, Н. Юшкевич, І. Гнатишак (стар.), Гр. Гнатишак, М. Тучалюк, М. Польський, І. Пазар, Н. Гузар, І. Гнатишак (мол.), В. Бабак і Я. Маравишк по $1.00, Н. Русин, М. Михалко, М. Гнатишак, К. Ліпчанський, П. Карпінський, Ф. Гонтіла і Д. Колтун по 50 ц. — Разом $19.50. Н. Карпінський зібрав на лїсту ч. 1615: А. Сміт $1.00. Іван Гнатишак (мол.) зібрав на лїсту ч. 1617: В. Гнатишак $2.00. М. Осядчі і М. Гнатишак по $1.00, Н. Жолнєн і Т. Бракса по 50 ц. — Разом $5.00. Николай Кінкевич зібрав на лїсту ч. 1618: І. Бардіна 25 ц., Е. Федиман 25 ц., І. Ковальський 60 ц., Ф. Лешко 25 ц., Я. Гребін 25 ц., Ч. Брот 50 ц., Кач 50 ц., Н. Н. 50 ц., І. Грєчко 25 ц., В. Г. Ліщинський 25 ц., Н. Дрозьвич 25 ц., Ю. Бернацький 25 ц., І. Міцер 25 ц. В. Арбрєзт 25 ц., Дж. Бінс 25 ц., П. Бергенко 25 ц., Ф. П. Тонкінс 25 ц., Н. Кавка 50 ц., В. Лешко 25 ц., Вілїям Д. 25 ц., С. Іватик $1.25, Г. Чеган 25 ц., А. Гамер 25 ц., І. Карвій 25 ц., С. Аскоп 25 ц., М. Коляк 25 ц., Ф. Горнєр 25 ц., С. Митро 25 ц., С. Ладьо 25 ц., С. Р. Карсон 25 ц., А. Лікеман 25 ц., М. Макр 25 ц., М. Перепічко 50 ц., П. Вівдик 50 ц., К. Петерсон 25 ц., І. Пашчишин 25 ц., М. Б. Сміт 25 ц., Т. Фаш 25 ц., П. Дж. Мін 25 ц., Дж. Гим 25 ц., І. Гим (мол.) 25 ц., Н. П. 25 ц., П. Бортнер 50 ц. — Разом $18.85. Іван Кінкевич зібрав на лїсту ч. 1623: М. Зопічський і Гр. Гамер по $1.00. — Разом $2.00. Антін Карабін зібрав на лїсту ч. 1624: І. Бєлавський $1.00, І. Ковальський, А. Ремєнарик і Ч. Перік по 50 ц., Б. Нємчак, В. Безфор, І. Гребін, І. Бєлєла, Д. Фіґман, Ц. Спєак і К. Вікінсон по 25 ц. — Разом $1.25. Загалом зібрано ... $55.60

Від. 175. Дітройт, Міш. Бр. св. Николая. Антін Громко зібрав на лїсту ч. 1631: П. Вівчук і А. Громко по 50 ц. — Разом $1.00. Михайло Тесаник зібрав на лїсту ч. 1637: Е. Бєлавський, Гетї Мадай, Ч. Кулєський, К. Модинський, В. Ковальчевський, В. Миколишин, Гр. Павлюк, І. Пиччі і М. Тесаник по 50 ц. — С. Турин, М. Монастирський Е. Монастирський і С. Костельний по 25 ц. — Разом $5.50. Загалом зібрано ... $6.50

Від. 179. Ст. Луїс, Мо. Бр. св. Володимира. Братство жертвувало зі своєї каси $20.00. На мітінгу члени зложили $20.50. На руки п. Івана Заслонського зложили $21.50. — Разом ... $65.00

(Дальше буде).

ЧИ ВИ МАЄТЕ НОВИЙ ЦІННИЙ КНИЖОК „СВОБОДИ"?

А може Ваші знакомі потребують? Їм вишлемо Вам даром.

Пишіть на адресу:

„SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J

УКРАЇНЦІ З ШІКАГО, ІЛЛ.

БРАТСТВО СВ. ЮРІЯ уряджує

в суботу, дня 16. марта 1918 р.

БАЛЬ

в гали Івана Зубрицького, 1209 Вест Шікаго Аве., близько Рацін Аве.

Родинці! Прийдіть громадно, то разом завіваємо ся, а не покажете і повеселимо ся та відпишемо годай на звичю всякий сьмуток і нарікати — а ми певні того, що Вас ніся журба опустить, если прийдете і почуєте гарну українську музику, а також не забудете тут всяких добрих напитків а за всяку добру услугу рушить ногомітет. 31

Отже не забувайте на адрес: 1209 Вест Шікаго Авеню, властитель гали — Іван Зубрицький.

Початок точно о годині 5-ій пополудни.

ВСТУП ТІЛЬКО ДЛЯ ЦІНТ. ВІД ПАРИ.

ПОЗІР! ПОЗІР! ПОЗІР!

Українці з Ню Йорку і околиці!

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ КРУЖОК ТОВАРИСТВА „ПОМОРЯНИ"

уряджує

ВЕЛИКИЙ ВЕЧЕРОК З ТАНЦЯМИ

або так званий

„ЗАПУСТИ"

в суботу, дня 16. марта 1918 р.

В PROGRESS CASSINO HALL,
28-20 Avenue A. New York, N. Y.

Початок о годині 7-мій вечер.

ВСТУП ЗІ ЦЕНТІВ.

Просить ся о численну участь. Комітет Українського Музичного Товариства „Поморяни" постарав ся уділовити пашому музикиту, щоби з надходячим постом весело завіяючи запусти.

Забава до самого рана.

На вечерку приймуть ся членів до Музичного Кружка і до тов. „Поморяни".

Музика вказна під управою п. А. Мачіна.

ПОДЯКА.

Я шиле пізнїсний складаю сердечну подяку Хвальному Урядови У. Н. Союза за виділенє мені підмоги з фонду убогих за час моєї недуги. Най Бог уділить, щоби пана організацию просив з сотки тисяч членів. — **Дмитро Дацько**, член бр. св. Николая, віл. 300 У. Н. С., в Джанстаун, Па.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

ДРУКАРНЯ „СВОБОДИ" потребує 16-до 20-лїтного хлопця до друкарської роботи. Платня після умови. Першеньство мають ті, що працювали вже в друкарнях. Голоситись особисто. 26—

„SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ДЯКОУЧИТЕЛЬ поцукує посади; має добрий тенорований голос, може провадити хор і учити дїти. Голоситись: 29-31

DIAKOUCZYTEL,
102 Oakland Ave., Jersey City, N. J.

Поцукую свого брата АНТОСЯ МИЛЕНЬКОГО з села Сарафинці, пов. Городенка. Хто би о нїм знав або він сам, зволить зголоситись на адресу: 31

PHILIP MYLENKY,
143 6th St., New York, N. Y.

Поцукую свого мужа ЙОСИФА КЛЕБАН. Він з середного росту, має чорний зарост, ока голубі, говорить по українськи. Мешкав: Перетрвав в Сант Бетлеєм, Па. Дня 2. січня покинув мене з двома дїтьми. Хто о нїм знає, зволить ласкаво зголоситись на адресу: 31-33

OLEA KLEBAN,
626 Piquette St., Detroit, Mich.

Станиславів, находячий ся в правдїсьдїй волоці, поцукує стрічну сестру **ОЛЕНКУ ЛИСАК**, дочку Федя і Марії з Залукви. Поцукувана зволить зголоситись до зам. „Свободи" по лїст для неї.

Топорівський Николай, родом з Козлова, а тепер замешкалий в Бразилії, поцукує свого шкара **ОЛЕНКУ ТКАЧ** з того ж села **ІВАНА.** Адресу Топорівського подасть: 31-32

AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE
539 E. 6th St., New York, N. Y.

Поцукую кравців з села Кіцінани, пов. Рогатин: ТЕОДОРА КІЗИМУ, МАРІЮ КОГУТ і МАРІЮ ГЕВКА. Перебували в колиці Замесна. О. Хто би о нїм знав або вони самі, зволять ласкаво зголосить на адресу: 30-31

MARIA STECHAK, зам. Lishchak,
932 W. 7th St., Cincinnati, Ohio.

Поцукую брата ДАНИЛА СТАСІВ з села Верчан, пов. Стрий. Голосить на адресу: 29-31

FEDIO STASIW,
Box 43, Sun, W. Va.

НА ПРОДАЖ МАЛА ФАРМА

24½ акра, новий дім на 7 кімнат з панною, стайня, 13 дерев овочевих. Ціна чинити $200, треба $800 готівки а решта на місячні сплати. Фарма в добрім положеню; 15 хвилин ходу до шкіл і до кара. В тих шанах звичайні робітники заробляють 18 до 24 доляри тижнево.

Сими днями вийшла з друку книжочка про Митрополита АНДРІЯ ШЕПТИЦЬКОГО

Ціна 25 центів.

Сю книжку можна купити у

"SVOBODA"

83 Grand St., Jersey City, N J

СТІННИЙ КАЛЄНДАР на рік 1918

Сей знаменитий календар з біблійним текстом до читаня на кождий день містить в собі дванайцять прегарних образків, найзнаменитших артистів, котрі представають дванайцять подій з житя Ісуса Христа.

ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ 25 ЦЕНТІВ.

Для книгарень і агентів відповідний опуст.

Замовлена посилайте марками почтовими на адресу: 23—32

UKRAINSKA KNYHARNIA im T. Szewczenka, 168 E. 4th St., New York, N. Y.

Др. ІВАН СМІТ

ЛІКАР УКРАЇНЕЦЬ. — СПЕЦІЯЛІСТ ОПЕРАТОР.

ДОКОНУЄ НАЙТЯЖШІ ОПЕРАЦІЇ МУЩИН, ЖЕНЩИН І ДІТИЙ, СПЕЦІЯЛЬНО ПРОПУКЛИНУ (Т. С. КИЛУ), ЛІЧИТЬ З ПЕВНИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, НЕДУГИ ЖОЛУДКОВІ, СЛІПУ КИШКУ, ГЕМОРОЇДИ, ГРУБІ ЖИЛИ НІС, ГОРЛО, УШИ І ИНШІ НЕДУГИ МУЩИН І ЖЕНЩИН. ЄСЛИ ХТО НЕ МОЖЕ ПРИЙТИ ДО МЕНЕ, ТО НАПИШЕТЬ ЛИСТ І ОПИШЕТЬ ВСЮ ВАШУ НЕДУГУ. ЗАЛУЧТЬ МАРКУ НА ВІДПОВІДЬ. 17—

Dr. JOHN SMITH, Jr.,

827 E. 17th Street, New York, N. Y.

Години урядові: 12—2 попол. і від 6—8 вечер, а в неділі і сьвята від 10-ої рано до 2-ої пополудни.

Телефон: Stuyvesant 4493

SANTAL CAPSULES MIDY

МОЧОВІ ВІДХОДИ

рятують в 24 ГОДИНАХ

Кожда пачка має напись з Уникайте підробів

НЕДУГИ МУЩИН

Я є одиноким спеціялістом недуг мущоських в Пітсбургу, котрий говорить по українськи.

Найдовше істнуючий, найуспішніший і заслугуючий на довіре спеціяліст недуг мужеських, котрий усе своє знане і довголітну практику віддає для услуги недужих.

DOCTOR LORENZ,

II. поверх, фронт. 76-89

644 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Урядові години: Щодня від 9. рано до 8. веч. В вятниці від 9. рано до 8. веч. В неділі від 10. рано до 2. веч.

КРАСА СЕ БОГАТСТВО!

Памятайте пани і замужні!

ДАРМО порадимо як усунути з лиця: волосє, ізьмови, прищі, веснянки і вугри; як дістати густе, полискуюче волосє на голові; білу шию і руки; повний і округлий бюст. ПИШІТЬ сейчас що Вам бракує; зверніть се до вас, як до приятеля а дістанете задовольнуючу відповідь. МУЩИНИ—Ви також зверніть се до вас, бо чисте лице, густа чуприна робить і старшого молодшим. Залучіть марку і адресуйте: 15—

THE SPARROW CHEMICAL CO., 196 E. Fourth St., R-6, NEW YORK, N. Y.

Dr. KOLER,

638 Penn Ave., Pittsburg, Pa.

ЛІКАР

(говорить по українськи)

DR. KOLER є одиноким лікарем в Пітсбургу, котрий відбув свої студії в Варшаві, має 26 літ досьвіду і лічению. Я лічу ревматизм, пропукляну, гонорею, мікрофуни, недугу нервових, серця, жолудка, утробу, нирки, кишки, пікхура, шкіри, як і всі недуги мущин, спричинені нечистотою крови. 914 і 506 уживаючи при лічению недуг крови, Гарантія за особисту, почтову не лічу. 105—

Години приняття: від 9. рано до 8. веч., в вятниці від 9. до 5. попол. в неділі від 9. до 2

ДАРОМ! ДАРОМ! ДАРОМ

Кождий дістане даром Гороскоп, або Астрономічний Ворожбит, який предсказує будучність кождої особи від дитинства аж до гробу; і містить 70 гарних образків в дуже цікавих позах готових до оправи в рамки. А також много инших цікавих річий, якими самі розвеселитеся а присіли розбудите великє зацікавленє у других і можете наробити добрі гроші. Пишіть 6 цнт. марками на Гороскоп і каталог. 23—

UNIVERSAL SALES HOUSE, 205 E. 14th St., New York City.

„Вислухай і другу сторону"

„Audiatur et altera pars".

У давних Римлян говорило ся: „audiatur et altera pars", себто: не суди на чиюсь одну сторону, а „вислухай, що скажуть і з другого боку". Бо коли, розсуджуючи якусь-там справу, послухаєш одного, то мов би діло так показуєть ся, а послухаєш другого, — аж воно зовсім инакше виходить! Тим то й слід вислухати, **що скажуть з другого боку.**

Так же воно й з тим супом про руське військо, про руських салдатів. Всюди їх лають, всі їх ганьблять, та всякі ганебні приклади прикладають. Як перше над міру величали, так тепер над міру ганьблять. — Перше казали: наші вояки — се „охорона нашого житя", наші салдати — се „чудо богатирі", наше військо — „се наша слава перед цілим світом!" Так казали, писали... Тепер кажуть: наші вояки — се наші зрадники, се „чудо-рысаки" (себто втікають, як баскі коні), наші салдати — се наш сором перед чужими людьми!

Се так розсудили, вислухавши тільки одну сторону, що салдати „тікають з поля бою", кидають позиції цілими полками.

А такі, що тікають з боєвища, є такі, що кидають позиції без наказу старших. Се правда. Та чого-ж говорити тільки про таких, та ще й не говорити, **через що** ті люди втікали, **через що** вони кидали своє таборище?

А чому-ж так мало говорять про тих, котрі оставались посеред погибелі і смерти, котрі лежались **на віки** на полях, та по ярах глибоких?

У нашій газеті був поданий переклад одного листа, що написав один вояк до товаришів робітників. Того листа не можна було читати без сліз! І богато людий плакало, читаючи, як погибали, ні за що, наші вояки в карпатських горах і долах, безоружні, безпорадні! Старший уряд військовий, не думаючи про все те, про що слід було думати, розпізнував початок війни так, аби наше військо йшло, йшло в Австрію, щоби брало полки, пробиравшись через карпатські проходи, і наші вояки йшли, не спротивляючись, ішли покірно, терпляч холод, голод, усяке лихо; а коли загнались аж у Зенгрію, вороги застукали їх у тих карпатських ярах, припекли до крутих гір — і били тих наших нещасних, безоружних вояків, котрі замість знарядів, яких не було, відбивали ся тільки камінєм... І сили їх, як безпорадних зьвірів у пастці, били „як скотину". — пише той вояк у своїм жалісним листі...

Нехай же рахують, скільки вратувало ся наших людий від того лиха; а хто перерахує, скільки їх не „втекло" від смерти, скільки полягло трупом у австрійських краях! Ти, Господи, знаєш їх імена!...

Без числа зістають ся їх кістяки у „братських" могилах!

Про се забули, не згадують.

Не знають, не хотить знати і про те, скільки погинуло покірно, тихо, у якімсь-там гнійм Стоході — як наші люди, цілі полки, затарасували своїм тілом стоходські болота, — для того, щоби по тих тілах, як по загаченій греблі, могли переходити инші полки; і **коли вони** переходили, ті полки? Тоді, як їх у пень косили вистрілами вороги, маючи далеко красше становище, — на гористім березі Стоходу! А наші все йшли і йшли через болотяну долину. Так було приказано.

Про се теж не говорять!...

А чи думав колись хтось про те, що то значить, як говорить ся про якийсь полк, що він уже не раз „доповнений". Се значить, що цілі тисячі з нього **не втекли**, а полягли безвістно на страшнім боєвищі!...

Чи всі уявляють собі, що то значить „жарко́ий бой"? Се таке пекло, про котре і той, хто його бачив, не може розказати докладно! Від того страхіття люди тратять розум, роблять ся божевільними... Смертельний огонь, як море, обхоплює всіх і всі!

Чи кождий з тих, хто кидає докори, устоя би проти того пекла?

А газн? Нехай розпитають, що може діяти он з людьми, як на них повзе димною филею нагла смерть!

Одначе богато людий вистоює. Та про таких не говорять.

Нагла смерть, всяке лихо — наземне, підземне і надземне — на їх самих небес, вже 4-тий рік випробовує силу вояцької душі!

А щеж уська зрада, запродаництво з руки тих, що привели вояцькою долею з початку війни, що давали приказ після страшних жертв — віддавати (ні з того, ні з сього) добуті позиції, віддавати кріпости, відступати на бік — дістаючись на поталу ворогови, щоби він бив у спину.

Таке „командоване" теж не могло заохотити вояків держати ся твердо... Не один з них міг задумати ся: **„За що** пропаду? Кому здасть ся на користь моя смерть, або ще гірше — моє тяжке довічне каліцтво? Для чого все те?"

Війна тягнеть ся безмірно довго. Вона вимотала душу і в тих, що **там**, і в тих, що тут. Тих слів, що треба бити ся „до побідного конца" — ніхто не важить ся казати, або писати... Де він, той конець, та ще „побідный"?...

Бачивши, перебувши стільки смертельного лиха, стільки всякої втрати, стільки досади, трудно знаходити в собі твердість духа, вірність „своїй повинности".

Не докоряти-ж тільки тим людям, що захитались, а треба знаходити добре слово — для тих, що віддали вже богато свого житя й здоровля на протизі нещасливої війни, що знаходили в собі силу ще й тепер держати ся!

Отсього вимагає справедливість.

О. П.

(„Газета Галицького Земства", ч. 98, з 25. жовтня 1917).

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ПОРТГЕМПТОН, Н.А. Сестрицко св. Ольги, від. 318, просить усі женщини з Портгемптон, Зігфрід і околиці, щоби прийшли на мітінг згаданого сестрицтва, який відбудеть ся в українській школі в неділю, 17. марта б. р. о 2-ій годині по полудни, і вписали ся до того сестрицтва. Прийдіть, Дорогі Сестрі, а ми Вас радо приймемо до свого гурту, бо наша повинність одинти ся під один спільний прапор для спільної народної роботи. Нехай між нами зацвитє щира любов і одноцушна і примірна згода. Не відкладайте свого обовязчення з дня на день, бо нещта або й смерть може прийти кождої хвилі, а тоді по фе?... Вступайте в члени У. Н. Союза, бо се є найліпша і найбезпечнійша організація в Америці. Не забувайте, Сестрині, що У. Н. Союз дає жінкам дуже великі полекші і широкі права, тож здобувайно їх! Котра з Вас не може обовязати ся на більшу квоту, то нехай обовязать ся на меншу, але всі ми повинні надежати до У. Н. Союза. Не забудьте: прийти тромадно на наш мітінг в неділю! — Анна Балушко, предс.; Мелянія Мигалійська, секретарка; Мелянія Кравчишин, касієрка.

ФІЛАДЕЛЬФІЯ, Па. Подасть ся до відома членам 708-а ім. Івана Франка, від. 83, що квартальний мітінг відбудеть ся дня 17. марця б. р. точно о годині 2-ій пополудни, в домі Укр.امер. Горожан під ч. 822 Nor. Franklin St. Просить ся всіх членів, аби зійшли ся, бо є много справ до полагодженя. Такожно будеть ся приймати нових членів до товариства без вступного, а до У. Н. Союза за подвійну вступного. Хто би мав оцту вступити в члени згаданого тов-а і У. Н. Союза, нехай прийде на наш мітінг. — Від. тов-а ім. Ів. Франка.

ГАМТРАМК, МІШ. Тов. ім. Мирослава Січинського, від. 146, подає до загальної відомости, що мітінг відбудеть ся в неділю, 17. марця б. р. о годині 3-тій по полудни в Українськім Народнім Домі при 84 Грейлінг ує. Просить ся всіх членів прибути на час, бо є богато важних справ до полагодженя. Крім того буде справоздане з вечерка і балю, який відбув ся 3. с. м. І прошу сповнити ся зі своїми вкладками, бо поїсля спеціяльних листів не писати. Кождий член, котрий не вирівнає своєї вкладки в означений день, зістане суспендований. Уважайте, щоби нотіє не було нарікань. — В. Гах, секр.

МІЛВОКІ, ВІС. Тов. ім. Івана Франка, від. 103, повідомляє своїх членів і членинь, що дня 17. марця б. р. відбудеть ся мітінг в гали парафіяльній, зараз по Службі Божій. Всі члени мають лишити ся і вирівнати свої довги. Маємо дуже важні справи до полагодженя. Котрий член не явить ся, заплатить 50 цнт., а урядник $1.00 кари.—В. Худик, предс.; Ун. Брездей, заст. секр.

РАРІТАН, Н. Дж. Бр. св. Михаїла, від. 332, повідомляє всіх своїх місцевих і поза місцевих членів, що квартальний мітінг відбудеть ся в неділю, 17. марця с. р., в домі І. Бриґін. Початок точно о годині 2-ій пополудни. Кождий член обовязаний явити ся безусловно, бо мають полагодити ся важні справи братства. Контрольна комісія має здати справоздане з доходів і розходів. Довгуючі члени мають вирівнати всі свої залегкости, бо в противнім разі зістануть суспендовані. Неявившиї ся член заплатить кару 25 цнт., а урядник 50 цнт. — Я. Данилюк, секр.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. Дж. Тов. „Українська Січ", від. 170, повідомляє своїх членів, що квартальний мітінг відбудеть ся дня 16. марця в гали церковній, точно о годині 7.30 вечером. Кождий член мусить явити ся безусловно, бо є важні справи до полагодженя. Тих членів, котрі бувши такого місяця суспендовані, просить, аби прийти і вирівнати свої вкладки, бо ми не будемо винні, як будете позбавлені всіх прав У. Н. Союза і товариства. На тім мітінгу будеть ся приймати нових членів до У. Н. Союза і до товариства за половину вступного. Просить ся приводити тут по одному новому членови. — А. Тимчишин, секр. реч.

ІСТ ШІКАГО, ІЛЛ. Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 68, подає до відома всім своїм членам, що квартальний мітінг відбудеть ся в неділю, 17. марця б. р., о годині 3-тій пополудни в гали Сікорна. На той мітінг мусить безусловно кождий член явити ся, бо є важні справи до полагодженя. Довгуючі члени мусять вирівнати свої довги, бо в противнім разі будуть суспендовані і втратять всі користи у відділі і в У. Н. Союзі. Неявившиї ся член заплатить кару указану товариством. — П. Ляйк, предс.; В. Лемінка, кас.; Т. Ґоханський, секр.

ЩІКАГО, ІЛЛ. Бр. Рождества Пресв. Богородиці, від. 259, повідомляє всіх своїх членів, що слідуючий квартальний мітінг відбудеть ся в неділю, 17. марта б. р., в гали Данієл. 45 Сивер Паук і ул. Поліс. Почок точно о годині 2-ій пополудни. На сей мітінг кождий член має явити ся, бо є богато справ до полагодженя. Довгуючі члени повинні вирівнати свої залегкости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Рівночасно подаємо до ласкавої відомости всім нашим родичам в Саут Чікаґо і околиці, що на сім мітінгу будемо приймати нових членів за половину вступного до братства і до У. Н. Союза. Такожно приймаємо діти до У. Н. Союза від одного року житя. Прошу Родичі! Користайте з нагоди, а не пожалуєте. — Т. Яремцю, предс.; Є. Скородинський, секр.

СЕНТРАЛІЯ, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 50, повідомляє своїх членів, що мітінг відбудеть ся дня 17. марта б. р. о годині 1-ій пополудни, в гали церковній, як все. Просить ся всіх членів явити ся на той мітінг. Котрий член не явить ся, заплатить $1.00 кари, а урядник $2.00. Будуть ся приймати нових членів до У. Н. Союза за половину вступного, а до братства після статуту. Сподіваємо ся, що вкодай член приведе одного нового члена на той мітінг. Наше вам належать до инших організацій, як є своя рідна, українська. Хто називають ся Українцем, той повинен вступати до У. Н. Союза. — І. Чепа, секр.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. Відділ 73 У. Н. Союза повідомляє всіх своїх членів і членинь, що квартальний мітінг відбудеть ся дня 17. марта с. р. о 2-ій годині пополудни. Нагадуємо ся о всіх членів, щоби явили ся, бо є важні справи до рішеня та полагодженя. Неявившиї ся член заплатить 25 цнт. кари, а урядник 50 цнт. Мітінг відбудеть ся в читальни, як рес. — Т. Гевка, предс.; Д. Лободик, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Н. Бр. св. Йосафата, від. 217, повідомляє всіх своїх членів, що перший квартальний мітінг відбудеть ся в неділю, 17. марта с. р., о годині 2-ій пополудни, в укр. гали при Ремінґтон стр. Обовязком кождого члена є прийти на сей мітінг, бо є важні справи до полагодженя. Пригадуємо ся всім членам, що кождий, хто не прибуде на мітінг і не заплатить своєї вкладки, або не дошле до пять днів на руки секретаря Michael Kuz, 30 Hazel St., буде приняте суспендований. Також пригадуємо ся, що сей місяць є спеціяльний, в котрім нові члени можуть вступати до У. Н. Союза за половину вступного, тож обовязком кождого члена є заохочувати бойчужих до вступленя в ряди членів У. Н. Союза. — Уряд Братства.

ПОЗІР ГАМТРАМК, МІШ.

Місцеве Спів. Драматичне тов. ім. Івана Котляревського

відограє

В НЕДІЛЮ, 17. МАРЦЯ 1918 Р.

в гали „Української Хати", ч. 22 Ґреблінґ Аве., Гамтрамк, Міш.

„БОНДАРІВНА"

драма в 4-ох діях з б. відслонах Ів. Тобилевича.

ОСОБИ:

Ностриста, вельможний пан....п. С. Лебедь
Чеслав Герцеш, шляхтич.....п. Т. Бабяк
Гнат Бондар, старий козак.....
.....п. А. Атаманець
Тетяна, його дочка.....п-на Ж. Олексіна
Марія, господиня у Бондаря п-на К. Бачун
Тарас, запорожець.....п. М. Кулинич
Денис, парубок .....п. М. Топорський
Оксана, дівчина, його сестра п-на М. Н.
1. Запорожець.....п. С. Баваратник
2. Запорожець.....п. Я. Бойко
1. Чоловік.....п. Я. Бойчук
2. Чоловік.....п. Е. Левицький
1. Наймит.....п. Ів. Бінк
2. Наймит.....п. Ів. Федорів
Мордохай, жид арендар.....п. С. Дубик
Запорожці, народ, дівчата, челядь дворська.

По першій дії хор виводить короля, а також замашистий тропак.

Режисер Д. Атаманець.

ВСТУП 50 і 35 центів.

Початок о год. 7-ій вечером.

Нові чудово гарні костюми козацькі.

ВИДІЛ.

30-31

ПОЗІР! ПОЗІР! ПОЗІР!

Тов. Вільні козаки міста Львова устроює

В СУБОТУ, 16. МАРТА 1918 Р.

в концертовій гали У. Н. Дому, 217-219 E. 6th St., New York, N. Y.

БАЛЕ

Початок о годині 6.30 вечер.

Музика добірна.

Вступ 25 центів.

Товариство „Вільні Козаки міста Львова" принимає нових членів без вступного. Хто схоче з сеї нагоди, скористати, нехай зголосить ся на бали у секретаря або предсідателя не бажаючі інформацій. Місячна вкладка до товариства є 45 центів. Товариство виплачує в разі хороби 6 долярів тижневої запомоги і 100 долярів посмертного. 30-32

Українське тов. „Жеребецька Любов"

— устроює —

в неділю, дня 17. марта 1918 р.

(послідна неділя перед постом)

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

в концертовій гали У. Н. Дому, 217-19 E. 6th St., New York, N. Y.

Музика Тов. ім. Лягенка, під управою п. П. Гуменюка.

Початок о годині 6-ій вечер.

ВСТУП 25 ЦЛ.

Високоповажані Родичі! Пст ся племінь, тратте вашу ласку. Користайте з нагоди, приходіть на наш бал, щоби спільно забавити ся і розвеселити ся. З доброї нагоди для охочих вступити до нашого товариства без вступного. Члени подорожні в разі слабости 5 дол. тижневої запомоги. Товариство платить посмертне в сумі 100 дол. — Повість дівчати! Українське товариство „Жеребецька Любов" принимає до товариства також і дівчат, тож просимо Вас зголошувати ся до предсідателя, секретаря або касієра на близші інформації на бали. — Горди ся молодіж до товариства „Жеребецька Любов". 29-32

БАДАНЄ І ПОРАДА ДАРОМ!
Др. СПІЛЛІНҐЕР

Посьвятив ся для хорих, незаможних людий, котрі не є в можности платити високих цін за своє бадане.

ПОВІДОМЛЯЄ, що застрахід недуги можуть бути вилічені без ужитя ножа, ТРОЮЧИХ ЛІКІВ при помочи електричних приладів. Рівночасно в богато таких случаях, які передше вимагали операції, можна нині вилічитись цілком лише тим самим способом без ужитя ножа.

Маю в посїданю найновійші машини, при яких помочи можу заглянути до внутра і збадати хорбі внутренности людського тіла і костий та пізнати причину недуги. Другою машиною можу впровадити струї електричного світла в тіло і лагодити ними заразливі бацилиї, які є причиною всїх недуг і людських недомагань. Той спосіб лїченя є не тільки нешкідливий, але дійсно приємний і дуже корисний для кождого пацієнта. — КОЖДОГО ПАЦІЄНТА, котрого узнаю за невилічимого, не підіймаюсь лїчити. Однакож кождого, котрого узнаю до вилїченя, стараюсь вилїчити в як найкоротшім часї.

ГОДИНИ ОФІСОВІ в понеділок, середи і пятницї від години 9. рано до 12. в полудне. У вівторок і четвер від 9. рано до 8. вечером. В суботу від 9. рано до 9. вечер. В недїлї від 9. рано до 12. перед полуднем.

ДОКТОР І. СПІЛЛІНҐЕР,
153 E. 18th St., New York City.
близько сталї елевейтор 3-ої евені і субвею.

ЗНАМЕНИТЕ НАСІНЄ!

Пишіть по нашу гарно ілюстровану
КАТАЛЬОҐ НАСІНЬ 1918
який висилаємо ДАРОМ на жадане тим, що мають огород або фарму.
WALTER SCHELL
1307-9 Market St.,
Harrisburg, Pa.
Пишіть виразно по анґлійськи.

Купуйте Календар У. Н. Союза. Коштує 50 цен. разом з пересилкою.

Др. Еміль Айхель український ДЕНТИСТ
4934—1st Ave., NEW YORK, N. Y.
corner 3rd Street,
виробляє штучні зуби, котрі виглядають як власні. Вирвавши зуби без болю. Робота гарантована.
Годинн: від 10. рано до 9. веч. крім пятниці; в недїлї від 10. до 2. попол.

Український лїкар
Др. С. М. КАУФМАН
111 E. 7th St., New York City.
Спеціяліст всїх мужеських і женських внутрішних недуг. Лїчить новими машинами електричними, уживає Х-Рей.
Годинн приймати: від 9. рано до 9. веч.; в неділю від 9. рано до 4. по обід.
Телефон: Орчард 6852.

ДО ХОРИХ ЛЮДИЙ ПО ВСІХ ЗАКУТИНАХ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ!

Др. Б. ГОГЕНБЕРҐ,
славний спеціяліст зі старого краю
поручає всїм тяжкимним Українцям, так мущинам як і женщинам свої успішні лїкарські услуги.
ЛЇЧИТЬ З НАЙБІЛЬШИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, ВСЯКІ НЕДОМАГАННЯ ЖОЛУДКОВІ, НЕДУГУ УТРОБИ, НИРОК, ЗГРУБЛЕНЕ ЖИЛ, ГЕМОРОЇДИ, НЕДУГИ СКІРНІ, РІЖНІ ЗАТРОЄНЯ КРОВИ, ЗАПАЛЕНЄ СЛІПОЇ КИШКИ І Т. Д. 105—
Докопує всякої найтяжшої операциї мущин, женщин і дїтий в своїм офісі або в домі пацієнта, спеціяльно що не пропускаючи при помочи спеціяліста з Відня.
Єсли би хтось не міг прийти особисто, нехай пише листовно з повною довірою свою недугу, а дістане совісну і безплатну пораду.
На відповідь залучіть поч. марку.
Dr. B. HOHENBERG,
304 2nd Ave., (між 17 а 18 ул.)
New York City.
Годинн офісові: щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Телефон: 1882 Stuyvesant.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Страшна кара для непослушних жовнірів.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 13, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Вісьмох мущин із Ст. Повл, Мінн., жовнірів народної армії в таборі Додж, Айова, заслано на довгий реченець до криміналу в Левенворт. А. С. Бромс дістав 20 лїт. арешту, полученого з тяжкою працею, а инші дістали по 25 лїт. Вони є: В. Г. Трезелер, Р. А. Карлсон, Гунпард, Джонсон, Форрїс Камман і Микола Унґар. Вони всї члени соціялістичної партії. Бромс і Трезелер родили ся в Америцї; инші родили ся в Швеції, але зложили заяву стати американськими горожанами, значить вибрали перші папери. Їх поарештовано зараз по дни 5. червня 1917 року, коли вони не зареґістрували ся; тоді їх засуджено на вісїм місяців арешту. Пізнїйше їх відіслано до табору Додж і приділено до війска, але вони не хотїли слухати офіцирів.

Кождий жовнїр буде мати своє число.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 13, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Міністерство війни поробило всї зарядженя, щоби кождому жовнірови дати відповідне число, яко ідентифікаційний знак.

Нова позичка для алїянтів.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 13, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Міністерство фінансів виплатило передвчера дальшу позичку Анґлії в сумі 200,000,000 долярів, за місяць март, зсумуючи сим загальну позичку тій державі на 2.250,000,000 долярів. Дано також 15-міліонову позичку Кубі. Обі позички дано на 5%. Загальна позичка в Злучених Державах алїянтам виносить 4.949,400,000 долярів.

Студенти на війнї.

Чотири американські університети дали до армії 3.250 у чєників. З них є:

Вісконзін (в Медісон)	900
Мінесота (в Ст. Пол)	850
Єйл (в Ню Гейвен, Конн.)	200
Мішіґен (в Лєнсінґ)	700

Замикають корыми недалеко арсеналів.

Наслїдком лихих впливів між жовнірами на острові Рак в Іллінойс, де є військовий арсенал, заряджено замкнути всї корыми у віддаленю пів милї, і всї підозрілі доми у віддаленю пів милї. Се зарядження замкнуло двері 53 корыми з 27 складам горівок.

Білл Сондей їде до Франції.

Білл Сондей, славний евангелицький проповідник, їде до Франції. Він каже, що „має охоту убити кількох Німців".

Домагають ся одного „безпливного дня".

На конференції зєднаних евангелистів центральної Пенсильванії ухвалено, щоби правительство завело в тижни о дин день, коли було би не вільно виробляти, продавати і уживати пива.

Тексас буде майже „сухий".

Сойм стейту Тексас ухвалив закон, аби від 15. цьвітня б. р. завести остру прогібіцію на 10-милевій території кругом кождого військового табору. На тім просторі замкнеть ся всї корыми і мешканцї не будуть могли спроваджувати напиткив навіть для своїх домашних потреб. А що в Тексасї дуже богато військових таборів, то тимсамим майже цїлий Тексас буде „сухий", почавши від 15. цьвітня б. р.

Тексас проти заборони научуваня німецької мови.

Від часу як Злучені Держави виповіли війну Німеччині, американський антаґонізм супроти всього німецького дійшов до тої степені, що урядово заборонено учити по школах дїтий німецької мови. Таку заборону завело вже в себе кілька стейтів. Внесено також проект, аби таку заборону заведено і в стейті Тексас, але сойм відкинув її, заявляючи, що се непрактичний доси нїде звичай, що се трохи дивне і немудре, бо знане мови ворога є потрібне для кориченого провадженя війни. Хто знає німецьку мову, той скорше може вислїдити німецького шпигуна.

Жид-соціяліст заповідає жидівські погроми в Московщинї.

В нюйорськім „Русскомъ Словѣ" є поміщений отвертий лист до провідника американських соціялістів, орґанізуватут армію для боротьби з Німеччиною і для ратованя єдности Росії, бо в противнім случаю обурений московський нарід буде громити Жидів у відплату за се, що заподїяли Московщинї Троцький (Бронштайн) та инші Жиди. За свою політичну й економічну неміч, до чого допровадив Троцький, московський нарід буде кроваво мстити ся на всїх Жидах.

Державна інспекція угля.

З днем 11. марта війшла жите постанова, що в копальнях угля має бути державний інспектор, який має наглядати, аби майнери давали чистий уголь.

Кілько коштує удержане американського правительства.

О деяких інтересних даних про се, що значить удержувати правительство, довідуємо ся з проекту, який тепер віддано під ухвалу конґресу. Проект виказує, що кошти удержаня сенату (висшої палати конґресу) будуть виносити 1,813.082 долярів і 50 центів за 1918 рік. А що сенат радить в роцї найбільше 200 днїв, то удержанє сенату коштує майже 9.000 долярів денно. Денна сесія сенату триває звичайно пять годин, отже одна година коштує 1.800 долярів. Коли приміром сенатор говорить цїлу годину, то він один робить правительству 1,800 долярів коштів, а других майже 1.800 долярів коштує видрукувати його промову. — Щодо удержаня низшої палати конґресу то тут є більші кошти, бо низша палата має 435 членів, а висша лише 96. В проекті є зазначено, щоби на удержане палати послів призначити 5,185.440 долярів, а що низша палата радить в роцї також около 200 днїв і пять годин денно, то кошти удержаня палати послів виносять около 25.927 долярів денно або 5.187 долярів на годину. Коли отже послови позволять говорити одну годину про свою інтересну, але безкорисну для держави подорож до Японії, то державу коштує се оповідане понад пять тисяч долярів. В проекті є поставлене також жадане, щоби віцепрезидентови Злучених Держав і президентови низшої палати виасигнувати по 5.000 долярів на автомобілї. Автомобілї, куплені для сих панів тому три роки, вже полсуті і їм треба нових. В проекті жадають ся також 30.000 долярів для двох стенографів, які приділені для сенату, щоби списувати всї дебати послів. Жадають ся також 25.000 долярів для комісії розслїджуваня, яка приналежить до сенату. В проекті є також жадане, щоби до ріжних правительственних департаментів додати 2.321 робітників більше. — Крім того проект жадає, щоби відповідну суму ухвалити слїдуючим департаментам:

податковий урад	816,550,000
міністерство війни	13,803,280
міністерство фінансів	10,397,713
міністерство внутрішних справ	5,187,155
міністерство промислу й торговлї	4,130,910
міністерство земледїлля	1,598,004
міністерство почт	1,740,640
міністерство праці	1,210,470
міністерство судівництва	1,194,510
міністерство заг. справ	715,380
міністерство справедливости	622,080
Білл Дім, і т. п. (мешкане президента)	193,780

Инші венгнати мають ся собити: на парляментарну бібліотеку — $714.425; на ботанічні городи — $39.330; на бюро оцінок — $115.000; для комісії горожанської услуги — $318.650; на удержане філїй міністерства фінансів — $463,740; для чекарень, друкарень і т. п. — $1,607.000; на удержане державних будинків — $94.203; на удержане заведень міністерства загр. справ, війни і маринарки — $521.740; для апеляційного суду — $73.480. Разом на удержане американської правительственної машини треба 70, 917.955 долярів річно.

В кождій українській хаті повинна находити ся часопись „Свобода".

Вез і вивіз товарів у січни.

Міністерство торговлї оповіщає, що в порівнаню з січнем 1917 року в січни 1918 року упав вивіз споживних і фабричних артикулів, а підніс ся вивіз сирого матеріялу. Знова щодо ввозу, то в порівнаню з січнем 1917 року в січни 1918 року ввезено більше споживних матеріялів, а меньше фабричних і сирих матеріялів. В січни 1918 року зі Злучених Держав ввезено товарів на загальну суму 505,282.358 долярів (в січни 1917 року ввезено за 613,324.582 долярів); в січни 1918 року до Злучених Держав із заграниці ввезено товарів за 233, 949.081 долярів (в січни 1917 року ввезено за 241,793.282 долярів). Вивезено отже товарів за 108,042.224 долярів меньше, і ввезено товарів за 7,847.201 долярів меньше.

Чужинцї, які голосували, не хочуть служити при війску.

В стейті Небраска є такий закон, що чужинець, який вибрав перші натуралїзаційні папери, має право голосувати при всїх виборах. Тепер при асентуванню виказало ся, що 736 мущин, які голосували вже при кількох виборах, внесли просьбу о звільнене їх яко чужинців від військової служби. З приводу того сойм в найблизшім часї хоче знести сей закон і заступити його иншим, який не дав би права голосу тим, які вибрали лише перші натуралїзаційні папери.

Патріотичний чужинець.

Австрійський підданий Петро Доржук, швець в Ґрінбурґ, Па., дав доказ, що любить Америку. Його заасентуванно і відіслано до військового табору, а відтак звільнено, бо він фізично не надаєть ся до війска. Перед відїздом до табору Доржук закупив облїґацій позички свободи за цїлу свою ощадженну суму, яка виносила кілька тисяч долярів. Рівночасно зробив тестамент, що по його смерти маєток, належавший до нього, переходить на власність правительства Злучених Держав.

Отворенє воздушної почти Вашінґтон-Ню Йорк відложено.

Назначений на 15. цьвітня б. р. реченець отвореня воздушної почти Вашінґтон-Філядельфія-Ню Йорк відложено на 15. мая б. р., бо ще остаточно не вибрано місце лїтаки мають ставати.

Підвишка платнї для робітників в воєнних фабриках в Пассейк, Н. Дж.

Синдикат воєнних фабрик „Ді Індустріел Кавнсід оф Пассейк Вул Мануфектюрерс" повідомив робітників працюючих у фабриках

Botany Worsted Mills.
Forstmann & Huffman Company.
Garfield Worsted Mills.
Gera Mills.
New Jersey Worsted Spinning Co.
Passaic Worsted Spinning Company,

що з днем 18-го марта 1918 року наступить загальна підвишка платнї для всїх працюючих робітників.

Доходовий податок Ракефелера.

Іван Д. Ракефелер властитель копалень нафти і американський мілїонер, заплатив 38,400.000 долярів доходового податку за 1917 рік.

Дучина знищила збіже.

З причини, що серни й инша подібна дичина знищила майже всї засїви в повітах Сакок і Річленд в стейті Вісконзін, внесено до сойму проект, аби через якийсь час позволити в сих повітах убивати сю дичину.

Також „патріот".

Др. Томас Гаттон, лїкар-дентист у Ню Йорку, взяв розвід зі своєю жінкою, Анною з дому Крамер. Яко причину розводу Гаттон подав, що жінка є німецькою патріоткою і тим нарушує у нього його патріотичне чуте...

Винайшов новий кріс.

Левіс Ломбард в Бостон, Масс., винайшов, як сам твердить, новий кріс, який дає 35.000 стрілів на мінуту. Ломбард каже, що над сим винаходом він працював 37 лїт.

„Сьвіжі яйця...

До Ню Йорку прийшло з Шанґаю (Хіна) 900 пачок яєць.

Має серце на правій стороні

Військова комісія в Берклей Спрінґ, В. Вірджінія, відкрила, що Роберт Доман має серце на правій стороні. Його мимотого асентировано.

Умер у 102-гім роцї житя.

В Люмінстер, Масс., помер 102-лїтний Йосиф Башав по 10-дневній недузї. Знакомі кажуть, що у своїм житю він ніколи не був хорий.

Кости коня зперед 2.000 лїт.

Бостонський (Массачусетс) музей красних штук дістав тепер кости коня, який жив у 2.000 лїт. Їх виколано в Хінах в провінції Гонан. Сього коня мав уживати до їзди верхом хінський монарх Ган, в 206 роцї перед Христом.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Й. Н. Ню Йорк (Бронкс), Н. Й. — Покликуючи ся на 29-те число „Свободи", де є поміщений касовий звіт У. Н. Союза, Ви цитуєте цифри в роздїлї: „Адміністраційні видатки", під яким є поданий загальний розхід на суму $11.072.56. Після Вас ся сума є завислика, бо адміністраційні видатки виносить лише $4.676.86. З приводу того читаєте, хто має рацію, чи Ви, чи секретар У. Н. Союза. Щодо суми $4.676.86, то Ви маєте рацію, але щодо суми $11.072.56, то рацію має секретар У. Н. Союза. Ви взяли під увагу лише один роздїл: „Адміністраційні видатки", а сума $11.072.56 відносить ся до цїлої рубрики: „Розхід", до якої належать роздїли: „Посмертне по бл. памяти", „Запомоги з фонду убогих" і „Адміністраційні видатки". Зчислїть отже всї цифри, які находять ся в рубриці „Розходи", а дістанете суму $11.072.56 яко загальний розхід

Війна! Війна!

Вишлемо кождому найновійший Альбум з многими воєнними ілюстраціями. Ви певно ще не мали такого альбуму, котрий описує всьо докладно про війну. Довідаєтесь о дуже цікавих річах.

То є велика книжка, і є що читати. Ми Вам дамо зовсїм ДАРОМ, тільки пришлїть 10 ц. на пересилку. Спішіть ся бо запас малий. Адресуйте: 31нс50
UKRAINSKA KNYHARNIA, Dept. A.,
1926 W. Huron St., Chicago, Ill.

ДАРОМ фарми
НЕ ДАЄМО АЛЕ ДЕШЕВО ПРОДАЄМО.
На українських кольонїях в стейтах Огайо, Пенсильванія і Тенесі, межи містами Клївленд, Йонґстаун, Ґі і Пітсбурґ. Землї нечищені від $4.00 за акер, на 10 лїт виплата. Маємо також фарми з інвентаром і до рентованя. Купуючим звертаємо кошти подорожи. Пишіть по новий катальоґ до:
R. T. Hurdle Land Co.,
3349 East 55th Street,
Cleveland, O.

РІК ОСНОВАНЯ 1893.

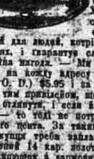

Ідеальний годинник для мущин і женщин, котрі хотять ся мати дїйсно точний годинник, який є гарантований на 20 лїт, підвішений в вагонах кравсю вагонів. Ходить безустанно точно і є спеціяльно зроблений для людей, котрі роблять на залїзницях, і гарантує ся на 20 лїт. Незвичайна нагода. — Ми виємемо собі годинник на кожду адресу на всякім Ґоді (С. О. Д.) $5.95 і за пересилку, а тим приналежно, що вожди можуть бути оплачені, і єсли кому не подобає ся — то нехай не потребує платити ані одного цента. За такий годинник з ґнивого нутра треба заплатити 25 дол. Дуже гарний 14 кар. золотом позолочений ланцюшок. А золотосолоне золоте на гарне до кождого годинника. 994.
EXCELSIOR WATCH CO.,
1101 Athenaeum Bldg., Chicago, Ill.

Через довгі роки, українські робітники (самі мущини) приходили до його приватного офісу.

ЛИШЕ ДЛЯ МУЩИН

Я є спеціяліст від всїх особистих недуг, як прим. гемороїдів і т. д. Кревтні недуги (у мущин), кости, кровь, нирки, кішки і ревматизм. Нові або старі випадки. Не ждіть. Курацїя в офісї д-ра Брайна в умірковних цїнах. Я доставляю ліки. Приходіть вперше до мене і запишіть час, годї і терміни. 30 ЛЇТ ДОСВІДУ. „Практика удосконалює".

ЛИШЕ МУЩИНИ. При першій відвідї Др. Брайн може повісити Вам, як можете бути вилїчені в можливо найкоротшім часї, а також сказе Вам ціну.

В моїм офісї говорить ся також Вашою мовою. Мої адреса:

Dr. BRYAN, 333 East 17th Street, NEW YORK CITY.
(близько 2-ої евені)
Офіс отворений: від 9. рано до 8. попол., в недїлї від 9. до 1. в полудне.

ЗАПЛАТИТЕ КОЛИ ВИЛЇЧИТЕСЬ З НЕДУГ КРОВНИХ АБО НЕРВОВИХ.

Офіс оснований понад 35 лїт. Не лїчимо нічого нового. Уживаємо найлїпших способів лїченя в сьвітї. Ми се знаємо і инші вилїчити се знають. Гемороїди вилїчує лїчить се без операциї і болю. Ревматизм і всї недуги крови і нервів, які вийшли на старі і тяжкі, скоро лїчить ся при помочи найновійших видатків. 104—
Приходите над сам! Ні дали задаром заплати, ам Ви вилїчите вилїчені. — Години урядові: від 10. до 5. у вівторки і суботи від 10. до 8. В недїлї від 10. до 1.
(Близько 75-ої улиці).
HEIDELBERG TREATMENT, 1058 Lexington Ave., NEW YORK CITY.

ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКИЙ СПЕЦІЯЛІСТ ДЛЯ МУЩИН І ЖЕНЩИН.
Доктор Васерман, який лїчить у спішно хороби жолудка, легких, серця, утроби і нирок, ревматизм і всї недуги крови і скірні вилїчить в як найкоротшім часї так, що не потребує перериватн своєї роботи.
Його офіс має нову машинерію до бадання і лїченя недуги. Він також уживає Х-РАУ машини яка є необхідна для лїкаря. Перша візита є у него за дармо тому, щоби переконати ся чи можна вилїчити чи ні, возаяк незвичайної недуги він не береть лїчити. 106—
Doctor WASSERMAN, 1335 ARCH STREET, PHILADELPHIA, PA.
Офісові години від 9. рано до 8. вечер. В недїлї від 10. рано до 2. попол.
Говорить ся особисто, бо почтою не лїчу. Можете говорити по українськи.

ХОРІ ЛЮДИ!
ЗАВДЯКИ ВАШІЙ НЕДУЗІ, ЧИ НЕ СТРАТИЛИ ВИ ТЕРПЕЛИВОСТИ,

З дня на день з року на рік віддаю лїкарські услуги Українцям. Представте собі скілько хорих я уже вилїчив та скілько хорих я уриятував житє. Коли Вам житє видоїло радня прибувати ріжних лїкарств і коли відчуваєте, що Ваш стан здоровя стало погіршує, старайтесь сейчас звернутись до

Dr. LEONARD LANDES

Він Вам щиросердно хворим поражить, що Вам робити, аби Ваше житє охоронити і пояснить Вам о вашій недузї. Лїчу уже через 20 лїт з добрим успіхом всї недуги, як: ослабленя, затроєнє крови, недуги жолудка, серця, легких і т. д. 115—128—
Недуги полові і нервові лїчу за помочию електричних апаратів і „Х лучів", через які переглядаю Ваші внутренности. Не кождий лїкар посїдає ті апарати, длятого що вони дуже дорогі. Не відкладайте на завтра а сейчас приходіть до знайомого вам

Dr. Landes, 140 East 22nd Street (межи Lexington & 3rd Ave.), New York.
Telephone Gramercy 3823
Годинн приймати: від 10. рано до 8. вечер.
В недїлї від 10. рано до 1. полудня.
140 EAST 22 ST, N.Y.

ВІЛЬНЕ НА 60 ДНІВ.

Овенса Електричний Пасок

Добрий для мущин!

Добрий для женщин!

ПРОБНА ОФЕРТА: Пишіть 25 цент. на мужеський пасок або 40 цент. на женський пасок на ошалємє пересилки і т. п. Заплатите $3.45 дописує виброї в почтї. Зачекайте сейчас і носіть пасок як власний через 60 днів, а коли опісля будете в него мати кевите вдоволені і шкодите о чудової пасіжи на Вашого здоровя; коли Вам серце западає здачностию і Ви побачите, що мій пасок зробив Вам більше добра ніж всї медикацїї і лїкарські оцїки, якій Ви коли небудь підлягали, то тоді добовольно ся поручуєте ся ціли своїм знакомим. Коли одак будете невдоволені при кінци 60-ох днів, тоді звертіть пасок сейчас, а по сім я звертаю Вам скоро Вашу $3.45. Се мій ґарантія. Коли Ви маєте ревматизм, сцятику, невралгію, параліж, катар, астму, запалене горла, нервовість, сплину, дисенсію, нестравність, болї голови, ману пухлину, недуги нирок і утроби, ослаблені органи, і всякі инші недужости, ждати подїйсненя? Чи Вам лїкарі не говорили, що ваша електрика відчасті сейчас по ужитю? Адресуйте:
A. P. OWENS, Dept. E., BOX 167, WOODCLIFF LAKE, N. J. 28—

ПРИ ПОВОРОТІ ДО КРАЮ І ТУТ В АМЕРИЦІ
нема Лїпшого ремесла від автомобільного. Я є з краю кваліфікований і добрий механік і шофер в Америці. Хто вивчить ся в нашій школї, той стане добрим механіком і шофером. Будете ніяк вдачні до всї часи. Знаєте, що наша школа є одною з лїпших в Америці. У нас є в школї з 1917 до марта, а з 1917 і вечірні курси. Можете заробляти 25—35 кол на тиждень. Просимо зайти до нашого офісу і порадатеся з нами. Офіс отворений і в недїлї.
Ми є member-professor Д. Лєнґленд.
ARENA AUTO SCHOOL 146 W. 56th St., NEW YORK, N. Y.

Родинні! Читайте „Свободу" і приєднуйте для неї вимагайно передплатників.

Звісний Dr. GREY Спеціяліст
ЙОГО ОФІС ІСНУЄ ПОНАД 30 ЛЇТ.
117 E. 17th St., БЛИЗЬКО UNION SQUARE New York City.
Він уже вилїчив тисячі людий і бажав би і Вас вилїчити, коли терпите на нирки або міхур, скірну недугу, ечему, пропухлину, гемороїди, фістулу, ревматизм, невралгію, нервовість, болї крижий, слабости носа, горла і жолудка, кацель, астму. Запалене легких або всяку иншу хронічну недугу. Коли лїкар, який лїчив Вас ще не вилїчив Вас, ідіть до добре звісного і давно основаного офісу д-ра Грея, бо він вилїчить те, чого другі не могли.
ПОРАДА ДАРОМ. — ЛІКИ $1.00.
За професійну обслугу числить низький цїни.
Годинн: від 9-ої до 8-ої; в недїлї від 9-ої до 3-ої.